

REFERAT Teknisk Udvalg (2013-2017) d. 30-08-2017

Mødedato Onsdag d. 30. august 2017 kl. 08:30

Mødested M.1.4/rådhuset

Mødedeltagere Johannes F. Vesterby, Flemming Lund, Martin Sanderhoff, Allan Clifford Christensen, Anders Korsbæk Jensen, Michael Nøhr, Nikolai Hylleberg Norup (Afbud)

Indholdsfortegnelse

Forslag til tillæg 1 til lokalplan nr. 164 - Boligområde ved Bellisvej/Brovej/Søndermarksvej - områ	3
Forslag til tillæg nr. 1 til lokalplan nr. 452 for erhvervs- og centerområde i Viborgs Nordvestlige by	5
Forslag til lokalplan nr. 481 for et centerområde ved Tingvej i Viborg.....	7
Igangsætning af planlægning for boligområde ved Møgelparken i Viborg SV.....	11
Stillingtagen til, om der skal udarbejdes ny udstykningsplan for Fjordglimt i Ulbjerg.....	13
Forslag til nedlæggelse af del af Absalonsvej og del af Middagshøjvej, Viborg.....	17
Renovering/ombygning af solcellelamperne på Himmerlandsstien i Møldrup og Skals.....	19
Stillingtagen til det videre omfang af forsøget med projekt Smart City i Almind.....	21
Godkendelse af projektforslag for Sct. Mathias Port og Gravene samt orientering om idéskitser for	24
Stillingtagen til skitseprojekt for ny rundkørsel ved Agerlandsvej - Gl. Skivevej i Viborg.....	29
Statslig cykelpulje 2017.....	31
Vejnavne i Banebyen Viborg.....	34
Ansøgning om opførelse af et nyt enfamiliehus på Nørresøvej 15, 8800 Viborg.....	36
Dispensation fra lokalplan nr. 88B til at ændre jordvold og sætte reklameflag, Lundvej 58 og 60, Vi	39
Læhegn langs Asmild Eng, Viborg.....	42
Evalueringsrapport af betjeningen af udvalg og byrådet.....	44
Mødeliste for Teknisk Udvalg.....	45
Meddelelser og gensidig orientering, herunder orientering ved formanden dels om afholdte møder r	46

Punkt 1: Forslag til tillæg 1 til lokalplan nr. 164 - Boligområde ved Bellisvej/Brovej/Søndermarksvej - omdannelse

17/13305

Resume

Boligselskabet Sct. Jørgen ønsker at opføre 20 lejligheder (såkaldte små billige boliger) på en del af det rekreative areal ved Erantisvej og Valmuevej i Banebyen – tæt på centrum. Da det ønskede ikke er i overensstemmelse med anvendelsesbestemmelserne i den gældende planlægning for området, er der udarbejdet et tillæg til lokalplan nr. 164.

Det forventes, at Byrådet den 30. aug. 2017 træffer beslutning om placering og fordeling af det samlede antal billige boliger forbeholdt flygtninge og socialt udsatte.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Teknisk Udvalg

1. at forslag til tillæg 1 til lokalplan nr. 164 vedtages med henblik på offentlig høring i 4 uger,
2. at der ikke gennemføres en miljøvurdering af planforslaget i henhold til ”Lov om miljøvurdering af planer og programmer”, og
3. at der ikke afholdes borgermøde.

Beslutning i Teknisk Udvalg den 30-08-2017

Indstillingen blev godkendt

Nikolai Norup var fraværende.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet besluttede den 22-02-2017 ([sag nr. 5](#)), at der skal etableres 100 almene familieboliger i Viborg Kommune, der forbeholdes flygtninge og andre socialt udsatte.

Staten har - på baggrund af ansøgning - tildelt Viborg Kommune tilskud til i alt 100 boliger - svarende til 75% af grundkapitalen. Viborg Kommune skal finansiere de sidste 25%. I budgettet er der afsat 1,93 mio. kr. til Viborg Kommunes andel af grundkapitalen - svarende til 100 boliger.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Boligselskabet Sct. Jørgen ønsker, at der på en mindre del af de rekreative arealer ved Erantisvej og Valmuevej kan opføres 20 boliger fordelt på 2 etager. Boligerne er hver på 40 m². Boligselskabet har indgået aftale med KPF Arkitekter i Viborg om at tegne projektet.

Tillæg 1 til lokalplan nr. 164 åbner således op for en fortætning af boligbebyggelsen Erantisvej og Valmuevej.

Eksisterende planforhold

Lokalplan

Området er omfattet af lokalplan nr. 164. Planområdet fremstår som et udbygget boligområde med etageboliger med tilhørende garager og grønne arealer. Derudover findes en dagligvarebutik og en børneinstitution i området.

Kommuneplan

Lokalplanområdet ligger i rammeområde VIBM.B4.07 i Kommuneplan 2017 – 2029.

Tillæg 1 til lokalplan nr. 164 er i overensstemmelse med kommuneplanens ramme-bestemmelser og retningslinjer.

Forslag til tillæg 1 til lokalplan nr. 164

Lokalplantillægget udlægger et nyt byggefelt i lokalplanens delområde IIIB. Byggefeltet placeres, så der skabes et "gårdrum" med fællesarealer for bebyggelsen. Placeringen sikrer således plads til et friareal mellem Den Grønne Sti og den nye bebyggelse.

Da der opføres 20 lejligheder, betyder det, at der skal etableres yderligere 10 p-pladser. De eksisterende skråparkeringspladser ved Valmuevej omdannes til vinkelrette parkeringspladser, hvilket giver mulighed for at øge det samlede antal p-pladser i området. Vejadgang sker fra Valmuevej.

Oversigtskort er i bilag 1.

Arkitekturpolitik

Den ny bebyggelse placeres, så den giver færrest mulige indbliksgener, falder bedst ind i den eksisterende arkitektur samtidig med, at den bidrager positivt til de bolignære fællesarealer ved at lave en opdeling mellem fællesarealer "inde" i bebyggelsen og arealerne ved "Den grønne sti". Den nye boligblok placeres, så den giver plads til et friareal mellem stien og bebyggelsen.

Den eksisterende bebyggelse er i 4 etager. Den nye boligblok bygger videre på den stedlige byggetradition, men opføres kun i 2 etager. Herved minimeres skyggevirkninger for de nærmeste naboer. Bebyggelsen opføres med en taghældning lavere end 20° for at minimere bygningens højde.

Den nye boligblok opføres i tegl eller i materialer, som findes på de eksisterende boligbebyggelser i området.

Miljøvurdering

På baggrund af en screening vurderes, at der ikke skal udarbejdes en miljørapport. Begrundelsen fremgår af lokalplanforslagets redegørelse - side 14.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Offentlig høring september 2017

Endelig vedtagelse november 2017

Forvaltningen vurderer, at forslag til tillæg 1 til lokalplan nr. 164 er af mindre betydningsfuld karakter og ikke har principiel betydning for Kommunen. Vedtagelse af lokalplanforslaget kan derfor ske i Teknisk Udvalg.

Såfremt der ikke kommer høringssvar i offentlighedsfasen, vil lokalplanen blive endelig vedtaget uden yderligere politisk behandling.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Med den endelige vedtagelse af tillæg 1 til lokalplan nr. 164 er lokalplan nr. 164 fortsat gældende med de ændringer og tilføjelser, som fremgår af tillægget.

Punkt 2: Forslag til tillæg nr. 1 til lokalplan nr. 452 for erhvervs- og centerområde i Viborgs Nordvestlige bydel

17/25703

Resume

En uddannelsesinstitution ønsker mulighed for at indrette sig i en del af den eksisterende bebyggelse ved Farvervej i Viborg. Den gældende planlægning giver kun mulighed for håndværksrelateret uddannelsesinstitutioner, hvorfor nyt plangrundlag er nødvendigt.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Teknisk Udvalg,

1. at forslag til tillæg nr. 1 til lokalplan nr. 452 vedtages med henblik på offentlig høring i 2 uger,
2. at der ikke gennemføres en miljøvurdering af planforslaget i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer og konkrete projekter (VVM), og
3. at der ikke afholdes borgermøde.

Beslutning i Teknisk Udvalg den 30-08-2017

Indstillingen blev godkendt.

Nikolai Norup var fraværende.

Sagsfremstilling

Historik

Teknisk Udvalg besluttede den 21. juni 2017 ([sag nr. 11](#)) at igangsætte planlægningen for et tillæg til lokalplan nr. 452, således der gives mulighed for uddannelsesformål ved Farvervej.

Oversigtskort er i bilag 1.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Forslag til tillæg nr. 1 til lokalplan nr. 452

Planforslaget har til formål at give mulighed for anvendelse til uddannelsesformål. Den gældende lokalplan giver kun mulighed for anvendelse til centerformål i form af detailhandel med særlig pladskrævende varegrupper, liberale erhverv såsom klinikker, fitnesscenter, foreninger og lign, administrative erhverv, produktionslokaler, værksteder, lagervirksomheder og lign. med tilhørende udstilling, engroshandel, håndværksrelateret uddannelsesinstitution, tankanlæg, restaurant og forlystelser, dog ikke diskoteker/spillesteder. Med tillægget udvides anvendelsesbestemmelserne derfor til også at give mulighed for uddannelsesformål.

Planforslaget fastsætter i øvrigt parkeringskrav ved anvendelse til uddannelsesformål, samt krav om facadeisolering, så indendørs grænseværdier for trafikstøj kan overholdes.

Miljøvurdering

Der skal kun gennemføres miljøvurdering, hvis planforslaget antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet.

På baggrund af en screening vurderes, at der ikke skal udarbejdes en miljørapport. Begrundelsen fremgår af lokalplanforslagets redegørelse.

Borgermøde

Forvaltningen foreslår, at der ikke afholdes borgermøde om planforslaget, da der tale om et mindre tillæg, som ikke giver yderligere mulighed for opførelse af ny bebyggelse.

Alternativer

Intet

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Forvaltningen vurderer, at planforslaget ikke har principiel betydning for kommunen, og derfor kan vedtages af Teknisk Udvalg.

Såfremt der ikke kommer høringssvar i offentlighedsfasen, vil tillægget blive endelig vedtaget uden yderligere politisk behandling.

Bilag

Oversigtskort

Tillæg nr. 1 til lokalplan nr. 452

Punkt 3: Forslag til lokalplan nr. 481 for et centerområde ved Tingvej i Viborg

17/3238

Resume

Byrådet ønsker at give mulighed for at udvikle faciliteterne omkring Tinghallen, så området i højere grad kan tiltrække og afvikle store events inden for musik, kultur og konferencer. Projektet har arbejdstitlen Viborg Sport & Event.

Projektet omfatter ombygning af Tinghallen, en ny bygning til Paletten og en ny fælles foyer, der sammen med en gangbro til BDO Lounge i stadionhallen binder alle funktionerne sammen. Derudover ønsker byrådet at give mulighed for, at en privat investor kan opføre et hotel i op til 12 etager på den grund, hvor Bankohallen inkl. parkeringsplads i dag ligger.

Projektet er ikke i overensstemmelse med gældende planlægning. Forvaltningen har derfor udarbejdet forslag til et nyt plangrundlag med henblik på byrådets vedtagelse.

Oversigtskort er i bilag 1.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Teknisk Udvalg indstiller til byrådet

1. at planforslagene med tilhørende miljørapport vedtages med henblik på offentlig høring i 8 uger, og
2. at der afholdes borgermøde den 27. september kl. 17.00 i mødelokale M5 på Rådhuset, Prinsens Alle 5 i Viborg

Beslutning i Teknisk Udvalg den 30-08-2017

Teknisk Udvalg indstiller til Byrådet

1. at planforslagene med tilhørende miljørapport vedtages med henblik på offentlig høring i 8 uger, og
2. at der afholdes borgermøde den 27. september kl. 17.00 i mødelokale M5 på Rådhuset, Prinsens Alle 5 i Viborg

Nikolai Norup var fraværende.

Sagsfremstilling

Historik

Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttede den 8. februar 2017 ([sag nr. 6](#)) at igangsætte planlægningen for et centerområde ved Tingvej i Viborg.

Byrådet besluttede den 17. maj 2017 ([sag nr. 21](#)) at sælge den omtalte grund ved Bankohallen til opførelse af hotelbyggeri. Lokalplanen er efterfølgende udarbejdet i dialog med grundkøber (BachGruppen).

Inddragelse og høring

Fordebat

Kommuneplantillægget medfører en større ændring af kommuneplanens rammebestemmelser. Byrådet har derfor fra den 20. februar til den 19. marts 2017 indkaldt ideer og forslag til planlægningen. Der indkom ingen ideer, bemærkninger eller forslag til planlægningen.

Borgermøde

Der blev afholdt borgermøde på borgerhuset Stationen den 9. marts 2017. Debatten drejede sig hovedsageligt om organisationen bag Viborg Sport og Event, markedsgrundlaget for et nyt hotel, parkering og højhusets arkitektur.

Beskrivelse

Forvaltningen har udarbejdet et udkast til forslag til lokalplan nr. 481 og et udkast til forslag til tillæg nr. 3 til Kommuneplan 2017 - 2029, der er i bilag nr 2.

Forslag til lokalplan nr. 481

Lokalplanforslaget udlægger området til centerformål og giver mulighed for forlystelser, restauration, konference- og udstillingsfaciliteter, hotel samt boliger i begrænset omfang, parkering og en mindre kiosk til betjening af det samlede

eventområde.

Lokalplanforslaget har derudover til formål at udlægge areal til forlægning af Tingvej, at sikre arkitektonisk kvalitet, herunder at facader funktionelt bidrager til byliv omkring Tingvej, og at højhusvolumenet i form og facadeudtryk opbrydes, så bygningen fremstår med slankhed. Herudover skal bæredygtighedshensyn tilgodeses f.eks. via regnvandshåndtering og begrønning.

Vejadgang skal ske fra eksisterende vejnet – primært Tingvej. For hotellet er der mulighed for udkørsel til Markedsvej, hvis der etableres parkeringskælder. Vareindlevering skal ske fra Markedsvej.

Parkeringspladser etableres som fællesparkering for hele stadion-kaserneområdet. Der stilles ikke krav i lokalplanen om etablering af parkeringspladser til hotel og boliger. Dog udlægges areal til etablering af p-pladser forbeholdt hotel og boliger i delområde II.

Der fastlægges en udgangsbyggelinje langs den i dag ubebyggede del af Tingvej for at fastholde et bymæssigt gaderum. Langs det nuværende Tinghallen kan der opføres byggeri i 2 etager med gangbro over Tingvej til Stadionhallerne.

Der gives mulighed for i alt ca. 32.000m² bruttoetageareal inden for lokalplanområdet. Herunder kan der opføres et byggeri i op til 12 etager inden for et nærmere angivet byggefelt.

Boliger i forbindelse med hotelbyggeriet kan pga. støjforhold kun etableres på etage 10 til 12, samt langs facader mod det udlagte parkeringsareal. Såfremt det efter forlægning af Tingvej og hastighedsnedsættelse kan dokumenteres at støjgrænseværdier kan overholdes kan der også etableres boliger mod Tingvej.

Der udlægges torvearealer mellem Tinghallen og Stadionhallerne. Arealerne skal indrettes med læ, siddemuligheder og beplantning. Indretningen kan med fordel tænkes multifunktionelt, så der både er rart at opholde sig og opfordrer til bevægelse.

Eksisterende allétræer ved Tingvej og Eksercerpladsen, samt egetræsbeplantningen langs Fælledvej, skal bevares.

Særlige forhold

Efter ønske fra bygherre er enkelte bestemmelser ændret ift. igangsætning og købsaftale for hotelgrund (delområde II i lokalplanen):

- byggemulighed er ændret fra 11.000 m² til 15.000m² af hensyn til udvidelsesmulighed for hotellet
- der er dertil udlagt supplerende byggefelt til byggeri i op til 5 etager langs Tingvej syd for rundkørslen
- bygningshøjden for 12 etager er ændret fra 41 m til 45 m
- omfanget af boliger er fastsat som bruttoetageareal i stedet for andel af hotelværelser (2500 m² svarende til ca. 25 % af købstilbuddet, når der bortses fra stueetage)

Den udvidede byggemulighed ligger i et område, hvor grænseværdien for virksomhedsstøj (Zwei Grosse Bierbar-ZGGB) er overskredet. Kommunen må jf. planloven ikke planlægge for støjfølsom anvendelse, når grænseværdierne er overskredet. Efter aftale med BachGruppen (som ejer ZGGB) forventes indgået en forpligtende aftale om, at BachGruppen gennemfører den nødvendige støjdæmpning af ZGGB og dokumentation heraf, inden den endelige vedtagelse af lokalplanen.

Miljørapporten har vist, at vareindleveringen til Tinghallen overskrider grænseværdien for virksomhedsstøj på dele af højhusfacaden. Overskridelsen er meget lille og forekommer kun ved arrangementer i natperioden. Forvaltningen vurderer derfor, at der kan gives mulighed for hotel, såfremt bygherre ved ibrugtagning dokumenterer, at grænseværdien er overholdt indendørs i sove- og opholdsrum. Dette kan ske ved brug af støjdæmpende vinduer.

Forslag til tillæg nr. 3 til Kommuneplan 2017 - 2029

Lokalplanforslaget er ikke i overensstemmelse med Kommuneplan 2017 - 2029 hvad angår rammebestemmelser for anvendelse, bebyggelsesprocent, maksimalt etageantal og bygningshøjde.

Med forslaget ændres rammeområde VIBM.C3.01 til VIBM.C3.01_T3. Rammeområdet tilføjes hotel og boliger i anvendelsesbestemmelserne, bebyggelsesprocenten øges fra 100 til 145, etageantal ændres fra 4 etager til 12 etager og bygningshøjden ændres fra 26 m til 45 m.

Miljørapport

Forvaltningen har vurderet, at planforslagene vil kunne medføre en væsentlig indvirkning på miljøet. Der er udarbejdet en miljørapport, der er i bilag nr. 3.

I miljørapporten fokuseres der på:

- trafik- og vareindleveringsstøj ved etablering af boliger og hotel
- visuel indvirkning af højhus i Viborgs byprofil
- skygge- og indbliksgener
- vindturbulens

Rapporten har medført særlige bestemmelser i lokalplanen ift. støj, herunder betingelser for ibrugtagning. Vurderingen af højhusets visuelle indvirkning og vindturbulens har medført bestemmelser om opbrydning af bygningens form og facadeudtryk, så bebyggelsen fremstår med arkitektonisk kvalitet og slankhed. Skyggegener vurderes at være størst morgen og aften i forårs- og efterårssæsonen og primært på parkerings- og torvearealer. Nærliggende boliger vil ikke være omfattet. Indbliksgener vurderes begrænsede ift. nærliggende boliger.

Miljørapportens visualiseringer er baseret på en højhushøjde på 44 m. Denne er siden ændret til 45 m. Forvaltningen vurderer, at ændringen ikke er væsentlig i forhold til vurderingerne i rapporten.

Miljørapporten er i høring samtidig med planforslagene.

Vurdering af virkning på miljøet (VVM)

Planlægningen giver mulighed for konkrete projekter som spillested, hotel o. lign., der kan medføre krav om en screening for vurdering af påvirkning på miljøet og evt. efterfølgende redegørelse for påvirkning på miljøet.

Der vil blive taget stilling til, om et konkret projekt skal VVM-screenes, og om det i givet fald er VVM-pligtigt ved sagsbehandlingen af det enkelte projekt. Klima- og Miljøudvalget varetager opgaver vedr. VVM.

Borgermøde

Forvaltningen foreslår, at der afholdes borgermøde om planforslagene den 27. september kl. 17.00 i mødelokale M5 på rådhuset, Prinsens Alle 5 i Viborg

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Under forudsætning af byrådets godkendelse af nærværende planforslag kan forslagene sendes i offentlig høring fra den 7. september til den 1. november 2017 med henblik på endelig vedtagelse i byrådet den 20. december 2017.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Anlægsudgifter

Byrådet har i budget 2017 - 2020 afsat midler til omlægning af vejanlæg og torveareal mellem Tinghallen og Stadionhallerne i forbindelse med Viborg Sport & Event. Finansiering af den øvrige del af det kommunale projekt (foyer, Tinghallen, Paletten, mv.) behandles ikke i denne sag.

Der kan komme yderligere udgifter til anlæg af vareindleveringslomme og overkørsel ved Markedsvej, samt omlægning og udvidelse af fortovsareal langs Tingvej syd for rundkørsel. Det kan derudover blive nødvendigt at etablere nyt fortov nord for Fotorama, hvis passagen mellem Tinghallen og Fotorama lukkes.

Der er udlagt areal til en tværvej mellem Eksercerpladsen og Kasernevej. Udgift hertil vil indgå i den overordnede omlægning af trafik på kaserneområdet.

Driftsudgifter

Udgifter til drift af omlagte veje og udearealer forventes at være på samme niveau som i dag.

Juridiske og planmæssige forhold

Eksisterende planforhold

Lokalplan

Området er omfattet af lokalplan nr. 306, samt delvist af lokalplan nr. 349 og byplanvedtægt nr. 17.

Med den endelige vedtagelse af lokalplan 481, ophæves lokalplan nr. 306 i sin helhed. Endvidere ophæves lokalplan nr. 349 og byplanvedtægt nr. 17 for det område, der er omfattet af lokalplan nr. 481.

Kommuneplan

Forslag til lokalplan nr. 481 er ikke i overensstemmelse med Kommuneplan 2017 - 2029. Der er derfor udarbejdet et forslag til tillæg nr. 3 til kommuneplanen.

Servitutter

Der udlægges areal til fælles flugtvej for Tinghallen og hotel. Flugtvejen tinglyses på ejendommen (Tinghallen – Viborg Kommune).

Støjdæmpning vedr. ejendommen Fælledvej 7, Viborg

Ejer af ejendommen skal inden lokalplanens endelige vedtagelse gennemføre den nødvendige støjdæmpning, samt dokumentere at grænseværdierne for virksomhedsstøj er overholdt - ellers kan byrådet iht. planloven ikke vedtage lokalplanen. Se også afsnit om Særlige forhold under Beskrivelse.

Delegation

Forvaltningen vurderer, at planforslagene har principiel betydning for kommunen. Planforslagene skal derfor vedtages af byrådet.

Bilag

Oversigtskort

Udkast til forslag til lokalplan nr. 481 for et centerområde ved Tingvej i Viborg og til forslag til tillæg nr. 3 til Kommuneplan 2017 - 2029.

Udkast Miljørapport

Punkt 4: Igangsætning af planlægning for boligområde ved Møgelparken i Viborg SV

17/22544

Resume

Mandrup Arkitekt/Ingeniør har på vegne af Thuesen & Vestergaard Aps indsendt en bebyggelsesplan for de to ubebyggede byggefelter i den nordlige del af lokalplan nr. 205 (delområde IIb). Planen er at opføre 78 boliger i tæt-lav bebyggelse samt et forsamlingshus.

Et oversigtskort er vedlagt som bilag 1. Ansøgningen er vedlagt som bilag 2.

Da ansøgningen ikke er i overensstemmelse med gældende planlægning, skal der tages stilling til, om der skal igangsættes ny planlægning for delområde IIb i lokalplan nr. 205.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Teknisk Udvalg.

1. at lokalplanlægningen sættes i gang med udgangspunkt i de beskrevne principper for planlægningen, og

2. at der ikke afholdes borgermøde.

Beslutning i Teknisk Udvalg den 30-08-2017

Indstillingen blev godkendt.

Nikolai Norup var fraværende.

Sagsfremstilling

Historik

Teknisk Udvalg drøftede d. 26. september 2007 et samlet projektforslag for delområde IIb i lokalplan nr. 205: [Teknisk Udvalg d. 26. september 2007](#)

Inddragelse og høring

Intet

Beskrivelse

I den gældende lokalplan nr. 205 udlægges delområde IIb til tre storparceller (2F, 3F & 4F). Tilbage i 2007 blev et samlet projektforslag for alle tre storparceller godkendt. Sidenhen er det kun den vestligste af storparcellerne, storparcel 2F, der er blevet udbygget.

På vegne af Thuesen & Vestergaard Aps har Mandrup Arkitekt/Ingeniør indsendt et nyt forslag til en bebyggelsesplan for de to ubebyggede storparceller i delområde II.

Eksisterende bebyggelse

Den allerede bebyggede storparcel, 2F, består af 36 boliger:

- 24 boliger fordelt på 12 et-etages dobbelthuse.
- 12 boliger fordelt på tre to-etages punkthuse

Projektforslag

I det nye forslag til en bebyggelsesplan, lægges der op til at bygge storparcel 3F og 4F med i alt 78 boliger. Alle boliger opføres som tæt-lav bebyggelse. Derudover lægges der i det nye forslag op til at opføre et fælleshus, et grønt fællesareal samt et regnvandsbassin.

Eksisterende planforhold

Af § 4.3 i lokalplan nr. 205, fremgår det, at storparcellerne i delområde IIb, hver især, max. må være 10.500 m².

Projektforslaget er i uoverensstemmelse med denne del af lokalplanen.

En realisering af projektforslaget kræver således, at der vedtages en ny lokalplan, der giver mulighed for at bygge en større del af området.

Projektforslaget er i overensstemmelse med kommuneplanen.

Vurdering

Forvaltningen ser ikke nogen hindring for, at en udvidelse af bebyggelsesfeltet vil kunne lade sig gøre.

Forvaltningen ser desuden positivt på planen om at opføre et fælleshus, hvorfor dette integreres i planens principper.

Formål

Formålet med planlægningen er at imødekomme bygherres ønsker for bebyggelse.

Principper for planlægningen:

Med udgangspunkt i fremsendte ansøgning foreslår forvaltning at inddele lokalplanområdet i fire delområde, hvoraf delområde I og delområde IIa indeholder den allerede eksisterende bebyggelse.

Delområde I: Etageboliger i form af punkthuse

Delområde II: Tæt-lav boligformål som række-, kæde-, gårdhave, dobbelthuse eller lignende

Delområde III: Forsamlingshus og dertilhørende parkering

Delområder IV: Grønne fællesarealer og regnvandsbassin

En illustration af forvaltningens forslag til arealanvendelse, vej- og stiføring samt grønne kiler er vedhæftet som bilag 3.

Delegation:

Forvaltningen vurderer, at lokalplanforslaget er af mindre betydningsfuld karakter og ikke har principiel betydning for Kommunen. Vedtagelse af lokalplanforslaget kan derfor ske i Teknisk Udvalg.

Såfremt der ikke kommer hørings svar i offentlighedsfasen, vil lokalplanen blive endelig vedtaget uden yderligere politisk behandling.

Alternativer

Intet

Tidsperspektiv

Forvaltningen forventer følgende tidsplan:

Planlægning opstartes	Medio 2017
Planforslag til vedtagelse	Ultimo 2017
Endelig vedtagelse	Primo 2018

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet

Juridiske og planmæssige forhold

Intet

Bilag

Oversigtskort

Ansøgning

Kort2 - 3/8

Punkt 5: Stillingtagen til, om der skal udarbejdes ny udstykningsplan for Fjordglimt i Ulbjerg

15/43286

Resume

I november 2016 modtog Viborg Kommune henvendelse fra et ægtepar, der er interesseret i at købe en af de parcelhusgrunde, der kan udstykkes og byggemodnes i henhold til den gældende lokalplan nr. B.22.36-86 i Fjordglimt, Ulbjerg.

Oversigtskort – bilag nr. 1.

Da der i forbindelse med salg/køb af grunde i Fjordglimt i 2010 blev ændret på grundstørrelsen for 4 grunde, så de blev lidt større, er de faktiske forhold ikke i fuldstændig overensstemmelse med lokalplanens kortbilag. Derfor udarbejdede forvaltningen i jan. 2017 en revideret udstykning i overensstemmelse med lokalplanens principper således, at der umiddelbart kan igangsættes en udstykningssag og byggemodning for 4 grunde - jf. kortbilag nr. 2.

En række grundejerne i Fjordglimt har gjort indsigelse mod den reviderede udstykningsplan, da de mener, den ikke er i overensstemmelse med lokalplan B.22.36-86 eller med de oplysninger, de har fået i forbindelse med køb af grunde i Fjordglimt, jf. brev - bilag 3.

Grundejerne har selv udarbejdet et alternativt forslag til udstykning, jf. bilag nr. 3.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller, at Teknisk Udvalg tager stilling til,

1. om der kan udstykkes 1 grund på maks. 1400 m² nord for Fjordglimt 26, Ulbjerg i overensstemmelse med principperne i den gældende lokalplan B.22.36-86

2. om der skal igangsættes ny lokalplanlægning for området i princippet som vist på udstykningsplan udarbejdet af forvaltningen.

Beslutning i Teknisk Udvalg den 30-08-2017

Teknisk Udvalg besluttede,

1. at der igangsættes ny lokalplanlægning for området begrundet bl.a. i arkæologiske fund og uklarheder i gældende lokalplan.

Nikolai Norup var fraværende

Sagsfremstilling

Historik

Møldrup Byråd vedtog den 12. feb. 2002 lokalplan nr. B.22.36-86.

Lokalplanen viser i tekst og kortbilag, hvordan området kan udstykkes - jf. bilag nr. 4.

I forbindelse med den nuværende sag er forvaltningen blevet opmærksom på en fejl i lokalplanens redegørelsesdel. Her nævnes (midt på side 3), at planen sikrer en 100 m frednings afstand mellem Møllebækken og boligområdet. (På kort - bilag 6 fremgår, hvor man går nærmere Møllebækken end 100 m).

Lokalplanens kortbilag 2 viser en udstykningsplan, hvor det er muligt at udstykke nord for Fjordglimt 26, og hvor man går nærmere Møllebækken end 100 m. Denne 100 m's afstand er ikke optaget i lokalplanens bestemmelse, der er den juridisk gældende.

Der er desuden ikke en åbeskyttelseslinje i medfør af naturbeskyttelsesloven. En sådan er i øvrigt på 150 m. Af bilag nr. 5 vises på kort: 100 m afstand fra Møllebækken, areal med arkæologi samt forvaltningens reviderede udstykningsplan.

Beslutning i Teknisk Udvalg den 23. juni 2010

Viborg Kommune modtog i 2010 forespørgsel fra interesserede købere af grunde i Fjordglimt, der ønskede større grunde end de udstykkede. Teknisk Udvalg besluttede den 23. juni 2010 ([sag nr. 111](#)) at indstille til Byrådet at øge bredden på de

4 allerede udstykkede grunde med 5 m samt flytte det nordligste skel 20 m mod nord, hvilket blev godkendt.

Beslutning i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 15. marts 2017

Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttede den 15-03-2017 ([sag nr. 22](#)) at godkende forvaltningens forslag til udstykning af 4 grunde til åben-lav boligbebyggelse i Fjordglimt (1 grund i den nordlige del og 3 grunde i den sydlige del).

Inddragelse og høring

Per Horn Petersen, Fjordglimt 26, Ulbjerg kontaktede forvaltningen, da han havde fået kendskab til, at der var igangsat en udstykningssag mhp. byggemodning af 4 kommunale grunde, hvilket forvaltningen meddelte ham den 1. maj 2017. I brevet blev endvidere oplyst om, at afgørelsen om udstykning af 4 grunde kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, hvilket ejer gjorde d. 11. maj 2017 - igennem sin advokat.

Forvaltningen har efterfølgende stillet udstykning- og byggemodningssag i bero, indtil der forelægger en afklaring af den videre planlægning for området.

Forvaltningen har aftalt med Per Horn Petersen, at hans klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet er sat på stand by og afventer beslutning i Teknisk Udvalg. Herefter vil Per Horn Petersen tage stilling til, om klagen opretholdes eller frafaldes.

Sonja Christensen, Fjordglimt 6, Ulbjerg har også sendt indsigelse mod udstykning af grund nord for Fjordglimt 26. Af mailen fremgår, at hun og hendes mand har betalt 25.000 kr. i merpris, da de købte grunden mod, at Møldrup Kommune lovede, der ikke blev bygget på området ud mod Lovns Bredning.

Forvaltningen har tjekket arkiv samt journalsystem, men kan ikke finde dokument, at der er betalt ekstra for byggegrund, så der ikke kan opføres bebyggelse nord-vest for Fjordglimt 6. Forholdet er heller ikke tinglyst.

Ejer kan ikke dokumentere den betalte merpris på 25.000 kr. for Fjordglimt 5.

Forvaltningen har sendt det modtagne materiale fra grundejere i Fjordglimt - til Ulbjerg Lokalråd med anmodning om en udtalelse til grundejernes udstykningsforslag.

Formand for Ulbjerg Lokalråd Erik Steen Nielsen sendte den 14. juli 2017 mail, hvoraf det fremgår, at lokalrådet har drøftet det fremsendte forslag fra beboerne i Fjordglimt og meddeler, at "*Lokalrådet er af den opfattelse, at når alle beboere i området er enige, kan vi kun tilslutte os fra lokalrådet*", jf. bilag nr. 8.

Beskrivelse

Planforhold

Lokalplanområde B.22.36-86 er på ca. 77.000 m². Det er udlagt til boligformål, hvoraf ca. 17.500 m² pt. er udstykket til parcelhusgrunde.

Lokalplanområdet er opdelt i 3 delområder, jf. kort – bilag nr. 6.

Delområde I udgør ca. 49.000 m², der er udlagt til énfamiliehuse fordelt på 24 parcelhusgrunde. Pt. er der udstykket 15 parcelhusgrunde.

Delområde II udgør knap 10.000 m², som er udlagt til tæt-lav bebyggelse, hvor der er mulighed for at opføre ca. 15 dobbelt- eller rækkehuse efter en samlet plan. Såfremt interessen for tæt-lav bebyggelse ikke er tilstede, kan området konverteres til åben-lav bebyggelse efter bestemmelserne under område I.

Delområde III fastlægges til grønt område. Arealet er på ca. 18.000 m².

Lokalplan B.22.36-86 fastlægger principper for områdets udstykning. Det er muligt at ændre den godkendte udstykning, når det ikke er i strid med planens overordnede principper. Det skete da Fjordglimt nr. 20, 22 og 24 - der oprindeligt var udstykket hver med ca. 850 m², fik tillagt ca. 325 m² til hver grund.

Kommuneplan

Fjordglimt ligger indenfor rammeområde ULBJ.B4.02 i Kommuneplan 2017 - 2029, der udlægger området til åben-lav og tæt-lav boligbebyggelse.

Kommuneplanen udlægger ikke yderligere rammeområder til nye boligområder i Ulbjerg, da der er tilstrækkelig areal/rummelighed i Fjordglimt i planperiode 2017 - 2029.

Borgernes Udviklingsplan - Ulbjerg 2007

Der er i 2007 gennemført ”Borgernes Udviklingsplan for Ulbjerg”. Af denne plan fremgår bl.a., at når Fjordglimt er udbygget, vil der kunne skabes en attraktiv udstykning syd/øst for Bakkesøen.

Forvaltningens reviderede udstykningsplan

Af forvaltningens reviderede udstykningsplan for Fjordglimt fremgår, at hele området udlægges til parcelhusudstykningsplan – i alt 29 grunde inkl. de 15 bebyggede grunde.

Den reviderede udstykningsplan fastholder principperne i lokalplan B.22.36-86 for områdets udstykning. Dog vil det ikke være muligt at køre rundt i udstykningen, da vejen ender i en vendeplads henholdsvis mod nord og syd.

Arealet, hvor Viborg Museum har registreret arkæologiske interesser - friholdes for bebyggelse og udlægges til grønt område, jf. kort - bilag nr. 7.

Det udlagte delområde III i lokalplan B.22.36-86 fastholdes til grønt område, selv om det vil være muligt at inddrage en del af dette til boligformål, da arealet ikke er registreret med en 150 m åbeskyttelseslinje eller fredning. Såfremt en del af arealet fremadrettet inddrages til boligformål, skal der - i en ny lokalplan - fastsættes særlige bestemmelser for terrænregulering samt omfang og placering af bebyggelse, da arealet er kuperet og skrånede ned mod Møllebækken.

Grundejerne i Fjordglimts reviderede udstykningsplan

17 grundejerne i Fjordglimt (nr. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 18, 22, 24, og 26) - samt 2 ejere af Løgstørvej 78 har fremsendt forslag til ny udstykningsplan i Fjordglimt.

Forslaget friholder størstedelen af Fjordglimt for bebyggelse, dels hvor der er arkæologiske interesser, og dels arealet beliggende mellem det arkæologiske interesseområde og Fjordglimt nr. 18, 20, 22, 24 og 26. Dette areal ønsker grundejerne 18 - 26 at købe, enten som frijord eller som grund uden byggepligt eller hvad der kan findes af mulige løsninger.

Derudover foreslås begrænsninger på byggemuligheden på de resterende 8 - endnu ikke udstykkede parcelhusgrunde - således, at Fjordglimt nr. 5, 6, 7 og 26 kan bevare deres udsigtsfelter.

Forvaltningens vurdering

Forvaltningen vurderer,

- at ejerne i forbindelse med grundkøb i Fjordglimt har været bekendt med bestemmelserne i lokalplan B.22.36-86, der fastsætter områdets udstykning til bebyggelse,
- at det i henhold til lokalplan B.22.36-86 er muligt at udstykke en grund nord for Fjordglimt 26, idet der ikke findes beslutning om det modsatte,
- at det burde fremgå af skøde eller brev til ejer af Fjordglimt 5, at grunden er en udsigtsgrund, der skal tages hensyn til,
- at et lokalplanlagt areal til boligbebyggelse ikke kan ændre status til areal, der ikke kan bebygges. Såfremt det skal ske, må Byrådet beslutte en igangsætning af nyt plangrundlag for området i form af ny lokalplan eller afløsning af del af gældende lokalplan,
- at beboernes udstykningsforslag reelt ikke giver mulighed for at udstykke flere bebyggelige grunde i den resterende del af Fjordglimt,
- at en friholdelse for byggeri i den resterende del af lokalplan B.22.36-86 ikke understøtter ønsket om bosætning og gode muligheder for at bo i Ulbjerg.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Såfremt udvalget træffer beslutning om, at den gældende lokalplan for Fjordglimt skal aflyses, og der skal udarbejdes ny lokalplan til erstatning for lokalplan B.22.36-86, vil den kunne forventes vedtaget umiddelbart inden sommerferien 2018.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Det vil være i strid med lovgivning, hvis Viborg Kommune sælger jord til en lavere pris til omkringliggende ejendomsjere - end den pris grundene kan forventes at indbringe ved salg af byggegrunde i området.

Juridiske og planmæssige forhold

Forvaltningen oplyser, det er i strid med planloven, hvis Viborg Kommune nedlægger byggegrunde i et lokalplanlagt område, såfremt der ikke forelægger en saglig planlægningsmæssig begrundelse for dette.

Bilag

Oversigtskort

Fjordglimt, revideret udstykning udarbejdet af forvaltningen

Vedr. udstykning, Fjordglimt Ulbjerg - forslag til byggemuligheder

Lokalplan B.22.36-86

Fjordglimt - kort rev. udstykning, 100 m afstand til Møllebækken og areal med arkæologi

Lokalplan B.22.36-86. Kort visende udstykning med matrikler

Kort visende område i Fjordglimt med arkæologiske interesser

Ulbjerg Lokalråds udtalelse til udstykningsplan fra beboerne i Fjordglimt

Punkt 6: Forslag til nedlæggelse af del af Absalonsvej og del af Middagshøjvej, Viborg

17/32623

Resume

I forlængelse af etablering af Ny Absalonsvej m.v. i Banebyen, Viborg skal en del af det eksisterende vejnet nedlægges, så trafikken flyttes over på de nye veje.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at de i punktet beskrevne dele af Absalonsvej og Middagshøjvej foreslås nedlagt, og

2. at beslutningen offentliggøres og sendes i høring.

Beslutning i Teknisk Udvalg den 30-08-2017

Indstillingen blev godkendt.

Nikolai Norup var fraværende.

Sagsfremstilling

Historik

Teknisk Udvalg vedtog den 6. januar 2016 ([sag nr. 4](#)) projektplanen for infrastruktur i Viborg Baneby. Projektplanen angiver forløbet af Ny Absalonsvej og Hærvejen, samt at en del af Absalonsvej og del af Middagshøjvej ved Indre Ringvej nedlægges. Der er efterfølgende truffet beslutninger om projektering og anlæg af Ny Absalonsvej og Hærvejen. Anlæg af den første vej Ny Absalonsvej er påbegyndt.

Inddragelse og høring

Beslutes det at igangsætte nedlæggelse af del af Absalonsvej og del af Middagshøjvej skal berørte grundejere høres i mindst 8 uger, og den påtænkte beslutning skal offentliggøres.

Beskrivelse

I forlængelse af etablering af Ny Absalonsvej og Hærvejen i Banebyen skal trafikken flyttes over på Ny Absalonsvej. For at sikre dette skal der nedlægges nogle vejstykker af Absalonsvej og Middagshøjvej ved Indre Ringvej, som vist på oversigtskort i bilag 1.

Der skal herudover i en senere sag tages stilling til, hvordan Erik Glippings Vejs tilslutning til Marks Stigsvej skal lukkes.

Nedlæggelse af del af Absalonsvej

Den offentlige vej Absalonsvej vejforsyner Absalonsvej 1-13 og 4 samt til dels Middagshøjvej 57 i forhold til deres nuværende anvendelse. Vejforsyningen i forhold til den nuværende anvendelse gør, at det kun er dele af Absalonsvej, der kan nedlægges nu.

Absalonsvej nr. 4 og 5 vil først få ændret adgang, når de på sigt omdannes og det begrænser muligheden for at nedlægge hele vejen. Herudover vil vejstykket foran nr. 7 skulle opretholdes som vej, da nr. 7 har brug for vejstykket for at komme rundt om ejendommen. Det er derfor kun muligt at nedlægge vejstykket foran nr. 9 og nr. 13, som vist på oversigtskort i bilag 1.

Herudover gennembydes Absalonsvej af Ny Absalonsvej, hvorved vejen kommer til at bestå af to blinde vejstykker.

Ændring af vejnavn og adresser på del af Absalonsvej

Som følge af at Absalonsvej afbrydes vil vejstykket langs Absalonsvej nr. 4 og nr. 9-13 skulle have nyt navn, og adresserne skal ændres. Dette vil blive behandlet i forlængelse af navngivning af nye veje i Banebyen.

Nedlæggelse af del af Middagshøjvej

Der etableres en ny vejtilslutning fra Ny Absalonsvej til Indre Ringvej, som sammen med tilslutningen til Marsk Stigsvej skal bære trafikken ud af området. For at sikre at disse anvendes fremfor de nuværende muligheder, skal vejtilslutningen

Middagshøjvej/Indre Ringvej lukkes. Det skal ske ved, at en del af vejen nedlægges som vist på oversigtskort i bilag 1. Der opretholdes en stiadgang til Indre Ringvej.

Alternativer

Intet

Tidsperspektiv

Intet

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet

Juridiske og planmæssige forhold

En offentlig vej skal helt eller delvist opretholdes som vej, hvis den efter matrikelkortet er eneste adgangsvej til en ejendom eller nogen af dens lodder, og der ikke samtidig etableres anden vejadgang. Den skal også helt eller delvist opretholdes, hvis den i øvrigt er af vigtighed for en ejendom. Dette fremgår af vejlovens § 124, stk. 2. Opretholdelse som vej kan ske ved, at vejarealet fastholdes som privat fællesvej, dvs. en vej på privat ejendom med flere vejberettigede brugere, som privat vej for en enkelt ejendom, eller som offentlig vej.

Hvis kommunen på trods af en indsigelse om, at en del af en vej er eneste adgang eller af vigtighed for en ejendom, alligevel nedlægger vejen, kan spørgsmålet om vejens opretholdelse kræves indbragt for taksationsmyndighederne, jf. vejlovens § 124 stk. 7. Dette skal ske inden 4 uger fra, at kommunen har meddelt sin afgørelse.

Bilag

Oversigtskort

Punkt 7: Renovering/ombygning af solcellelamperne på Himmerlandsstien i Møldrup og Skals

13/33071

Resume

Solcellelamperne, der i 2013 blev etableret langs Himmerlandsstien i henholdsvis Møldrup og Skals som et forsøgsprojekt, har vist sig ikke at være gode nok til at sikre lys på de to stianlæg i hele vinterperioden, idet træer dækker mere for solenergien end forudsat.

Forvaltningen har derfor udarbejdet et forslag til en renovering, der forudsætter, at anlægget fortsat er et solcelleanlæg, med solenergi. Anlægget foreslås suppleret med el via kabler til gadelysanlægget samtidig med af de eksisterende lamper renoveres og suppleres med ekstra lamper, så er også vil være lys på stien ved plejecentret i Møldrup og ved hal- og idrætsanlægget i Skals.

Renoveringen foreslås etableret via den allerede givne bevilling til renovering af gadelys i Viborg Kommune – Elena-projektet

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. solcellerne langs Himmerlandsstien renoveres som beskrevet via den allerede givne anlægsbevilling til renovering af gadelys i Viborg Kommune

Beslutning i Teknisk Udvalg den 30-08-2017

Teknisk Udvalg besluttede,

1. at renovere og opsætte nye lamper idet der anvendes traditionelt gadelys med LED armatur.

Nikolai Norup var fraværende

Sagsfremstilling

Historik

I 2013 blev der på forsøgsbasis opstillet 16 solcellemaster langs Himmerlandsstien. Der blev opstillet 8 master i hver af byerne Møldrup og Skals.

Lamperne har nu stået i ca. fire år, og det har vist sig, at de især i vintermånederne ikke kan producere tilstrækkelig el fra solcellerne. Lamperne er indrettet, således at de kun lyser ved fuld styrke, når der er bevægelse på stien. De har alle batterier i fundamentet, men de kan ikke lades tilstrækkeligt op om vinteren. Det skyldes hovedsagelig, at der langs de to strækninger er mere skygge fra høje træer, end der var forventet, da lamperne blev opstillet. Desuden er batterierne ved at være så gamle, at de skal skiftes.

Leverandøren af lamperne, Alfred Priess A/S, har overvåget lamperne i hele perioden, og de har i et par tilfælde lavet mindre ændringer samt skiftet nogle batterier, men anlæggene kan stadig ikke levere lys nok på stierne.

Inddragelse og høring

Lamperne blev etableret i et samarbejde mellem borgerne i de 2 byer samt forvaltningen og leverandøren Alfred Priess A/S.

Beskrivelse

Forvaltningen har gennem de seneste år haft kontakt til Alfred Priess A/S for at undersøge mulighederne for at forbedre forholdene, så der kan komme tilstrækkeligt lys på strækningerne, og så forsøgsprojektet kan afsluttes med et projekt, som betyder, at der er lys på stierne hele året, selv om der kan være lange perioder med for lidt sollys til at oplade batterierne

Alfred Priess A/S foreslår, at de nuværende lamper i de to byområder, hvor der er høje træer, ombygges/renoveres, så de bedre kan opfange og lagre solens stråler. Der er sket en stor udvikling i de 3½ år, der er gået siden masterne blev stillet op som et forsøg. Lamperne bliver således opgraderet, og de gives et bedre batterisystem samt en bedre styring. Desuden foreslår forvaltningen, at der føres el frem til alle masterne, så der i solsvage perioder kan hentes strøm fra gadelysnettet.

I Skals er der netop blevet bygget til den eksisterende sportshal. Det betyder, at der nu ligger en ny hal langs en del af Himmerlandsstien, hvor der ikke er etableret stibelysning. Forvaltningen foreslår derfor, at supplere de nuværende master med nye master langs stiarealet ved og nordøst for den nye hal og ved det åbne idræts areal. Ved disse lamper er der væsentlig mere lys til at opfange solens stråler. På den måde kommer den samlede strækning med solcelle lys op på 500 meter.

De 8 master i Møldrup er mere udfordret af skyggerne fra høje træer end masterne i Skals. I Møldrup står de tættere på træerne og får derfor mindre sol i vinterperioden. Masterne har en højde på 7,4 meter med solpanelerne siddende på de øverste 3,4 meter. I 2015 eftermonterede leverandøren et ekstra solpanel på maste 7 som et forsøg på at få mere indledning til batteriet, men det virkede kun i sommerperioden, hvor behovet for ekstra lys er meget mindre end om vinteren.

I forbindelse med byfornyelsen i Møldrup er der fremkommet ønsker om at etablere nyt udstyr på eller ved Himmerlandsstien. Der er ønsker om at etablere et belyst tårn tæt på Jernbanegade og Søndergade. Tårnet vil komme til at ligne en vandtank, der i tiden med damplokomotiver forsynede disse maskiner med vand. Der er også et ønske om at etablere noget lys ophængt i wirer mellem gittermaster, som antyder det lys, der tidligere blev brugt på jernbanestationerne.

Til disse nye tiltag skal der fremføres el, så derfor vil man med fordel samtidig kunne fremføre elkabler til solcellemasterne.

Forvaltningen foreslår endvidere, at man også i Møldrup forlænger den strækning, der er belyst med solcellelamper mod nord forbi plejecentret med 6 nye master

De nye master i de to byer vil være en ny type, Sky master, med nye og meget bedre solceller. De vil være af samme type, som den mast, der er etableret på rådhusets P-plads over mod cykelparkeringen. Masten leverer overskuds-el ind til Rådhuset og henter strøm om natten fra Rådhuset. Indtil videre har masten leveret mere el til Rådhuset end den har hentet ud til belysning

Den samlede pris for reoveringen kan herefter uden moms udregnes til:

Tilbud fra Alfred Priess A/S:	592.001,00 kr.
Fremføring af kabler til anlæggene i de to byer:	162.400,00 kr.
I alt	754.401,00 kr.

Arbejderne med 2. etape af reovering af gadelyset i de mindre byer i Kommunen er sat i gang – Elena-projektet. Forvaltningen forventer, at anlægsudgifterne til reoveringen af de to solcelle strækninger i Skals og Møldrup vil kunne finansieres af den allerede givne bevilling til Elena-projektet.

Alternativer

Man kan eventuelt nøjes med en reovering af de 16 solcellemaster i de to byer. Det vil medføre, at den samlede pris bliver ca. 430.000 kr. mindre – i alt 324.401 kr. Det vil også være muligt at gennemføre projektet helt eller delvis med traditionel gadelys med LED armatur. Det kan laves for 12.000 – i alt 192.000 kr. pr. lampe.

Tidsperspektiv

Arbejderne forventes udført i løbet af efteråret 2017

Økonomiske forhold og konsekvenser

Arbejderne vil kunne indeholdes i den allerede givne bevilling til reovering af gadelys i Viborg Kommune – Elena-projektet

Juridiske og planmæssige forhold

Bilag

Ovesigtskort Møldrup og Skals

Punkt 8: Stillingtagen til det videre omfang af forsøget med projekt Smart City i Almind

16/8575

Resume

Der er igangsat forsøgt med Smart Cityløsninger i forbindelse med gadelysrenoveringen i Almind. Fremdriften går i et lidt langsommere tempo end oprindeligt forudsat.

Etape 1 er ved at være færdig, og man er klar at påbegynde de to næste etaper.

Ved gennemførelsen af etape 1 er der indhentet en del erfaringer, der anvendes i den igangværende gadelysrenovering i den øvrige del af kommunen. Etape 1 har imidlertid vist sig mere omfattende en oprindelig forudsat. Derfor skal der tages stilling til, hvorvidt etape 2 og 3 skal igangsættes som oprindelig forudsat.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Miljø indstiller,

1. at fase 2 og 3 sættes i bero indtil videre og
2. at sagen i øvrigt tages til orientering.

Beslutning i Teknisk Udvalg den 30-08-2017

Indstillingen blev godkendt.

Nikolai Norup var fraværende.

Sagsfremstilling

Historik

Siden 2015 er der i Almind arbejdet med et forsøgsanlæg for at kunne afprøve forskellige muligheder for at etablere Smart City systemer i Viborg Kommune. Teknisk Udvalg godkendte projektet i møde den 29. april 2015 ([sag nr. 4](#)):

Arbejderne med forsøget pågår stadig, idet der er en del ting, som har været sværere at sætte i gang end forvaltningen forventede ved forsøgets start. Men anlægget giver fortsat adgang til god læring for de involverede (Energi Viborg, Energi og Kommunen samt enkelte rådgivere).

Inddragelse og høring

Borgerne i Almind er inddraget i sagen, og de har etableret en følgegruppe, som forvaltningen hen gennem processen drøfter nogle af udfordringerne og delprojekterne med.

Beskrivelse

Almind Smart City innovationscenter bruges som testcenter for nye smart city tiltag. Almind blev udvalgt som test by, da der i forvejen skulle graves kabler ned og udskiftes master i store dele af byen, idet lysanlægget skulle totalrenoveres. Almindprojektet indgår som en del af det tværkommunale ELENA/CeDEPI projekt, hvor der udskiftes gadelys for 76,5 mio. kr. i Viborg Kommune.

I 2017-2018 skal Viborg by, som den sidste by i kommunen have udskiftet de gamle kviksølvslamper med nye energibesparende LED lamper. Projektet i Almind bruges til at fastlægge hvilke muligheder og udfordringer der er ved de forskellige styringsmetoder. Erfaringer fra Almind bruges ligeledes, når lamperne i Viborg by udskiftes, samt til nye anlæg som Viborg Baneby og udstykningerne i Arnbjerg.

Fremdriften i projektet

Hele lysanlægget i Almind er etableret og fungerer hensigtsmæssigt, dog er styringsdelen, som er en del af etape 1, ikke færdig endnu. Da lamperne skal styres af sensorer med avanceret trådløs kommunikation, er det valgt at opdele styringsprocessen i faser. Forsøgs-, implementerings- og indkøringsfaser.

Projektet er stadig i forsøgsfasen, hvor Kirkestien er udvalgt som forsøgsstrækning, da den har en lav trafikbelastning. Når forsøget på Kirkestien er færdigt vil implementering af styringen i resten af byen blive sat i gang. Implementeringen

forventes at kunne starte i efteråret 2017.

Det har vist sig svært at få styringsenheder og sensorer til at "spille sammen", så man får en let, billig og smat styring af lyset i forhold til brugen af vejene. Specielt har det været vanskeligt at finde de rigtige sensorer. Der er tre styringssystemer, og de kan alle bruges. Der er dog ikke truffet endelig valg af system endnu.

Forsøgsbyens etape 1 er både tidsmæssigt og økonomisk den største etape af de tre oprindelige etaper, der oprindeligt er planlagt gennemføres i Almind. Den første etape har, af flere årsager, desværre vist sig meget dyrere end først antaget. Gravearbejdet og kabelføringen har været en længere proces end forventet, grundet en kompliceret kabelføring og flere udfordringer med øvrige forsyningsledninger, herunder gasledninger, hvortil der skal holdes en vis respektafstand.

Den fysiske størrelse af kommunikationselementerne har gjort, at alle masterne er blevet bestilt specielt, hvilket også har forøget prisen.

Udgifterne i Almind fordeler sig ca. således efter etape 1 er afsluttet:

<i>Gravearbejde, nedlægning af rør og retablering</i>	<i>kr. 909.920</i>
<i>Master inkl. montering og kabelføring</i>	<i>kr. 490.698</i>
<i>Gadelamper inkl. montering</i>	<i>kr. 160.430</i>
<i>Skabe inkl. montering og opsætning</i>	<i>kr. 182.734</i>
<i>Indkøbt styringsudstyr til etape 1</i>	<i>kr. 159.109</i>
<i>Installerings og opsætning af styringsudstyr</i>	<i>kr. 50.520</i>
<i>Byport med radar til fartdæmpende forsøg</i>	<i>kr. 48.528</i>
<i>Sensorhuse</i>	<i>kr. 150.000</i>
<i>Fartdæmpende foranstaltninger med radar til tre byporte</i>	<i>kr. 150.000</i>
<i>Opsætning af specialmaste ved busstop</i>	<i>kr. 15.000</i>
<i>I alt til Etape 1</i>	<i>kr. 2.316.938</i>
<i>Budgetteret til Etape 2</i>	<i>kr. 650.000</i>
<i>Budgetteret til Etape 3</i>	<i>kr. 550.000</i>
<i>Samlet projektbeløb</i>	<i>kr. 3.516.938</i>

Oprindeligt var der beregnet et delbudget til forsøgsprojektet på 1.680.000 kr.

Etape 2 består primært af teknologier til byrum, også kaldet urban services, en del af Smart City fænomenet. Den del der skal undersøges i Almind bliver planlægning af renovationsruter, inforskærm med oplysninger til borgere, planlægning af vejbrønde rensning og planlægning af vintertjenester.

Det hele vil fungere igennem trådløse sensorer, som fx måler på afstanden fra låget ned til skraldet, eller en føler der måler vejtemperaturen.

Da der i etape 1 er blevet monteret kommunikationsmoduler i masterne i Almind, vil det i etape 2 være muligt at benytte denne kommunikation til meget andet end gadelys. Sensorerne kan kobles trådløst sammen med kommunikationsmodulerne der sidder i masterne, som vil sende informationer fra sensorerne videre op i skyen. Det har imidlertid vist sig, at det er vanskeligt at få andre institutioner til at være med til at sætte disse smartcity-systemerne i gang.

Etape 2 består af flere smart urban services, bl.a.:

- Tømning af skraldespande efter behov, i stedet for en fast ruteplan.
- Infoskærm med oplysninger til borgere, fortrinsvis til busrutetider.
- Tømning af vejbrønde efter behov, i stedet for en fast ruteplan.
- Planlægning af vintertjeneste ud fra vejstation og vejtemperatur.

Etape 3 består af:

- Wifi internet gennem gadelamper, master eller skabe, så det derved undgås at grave kabler ind til husene, men at man i stedet har sit eget private netværk, uanset hvor i byen man befinder sig.
- Automatisk måleraflæsning af el- og vandmåler gennem gadelamper, master eller skabe.

Alternativer

Set i relation til de forøgede udgifter til 1. etape kan etape 2 og 3 helt eller delvis udgå eller udsættes til senere.

Tidsperspektiv

Der afsættes længere tid til forsøgene end oprindeligt forudsat.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Udgifterne er og kan indeholdes i den meddelte anlægsudgiftsbevilling til renovering af gadelys i Viborg Kommune – Elena-projektet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet

Punkt 9: Godkendelse af projektforslag for Sct. Mathias Port og Gravene samt orientering om idéskitser for Hjultorvet i Viborg

14/45333

Resume

Byrådet har afsat midler på anlægsbudgettet i 2018 – 2019 til at forny nedre Gravene og Sct. Mathias Port i Viborg. Der er nu gennemført borgerinddragelse og udarbejdet projektforslag herfor. Sagen lægger op til, at Teknisk Udvalg godkender projektforslagene som grundlag for den videre projektering.

Desuden er der udarbejdet 2 idéskitser til, hvordan Hjultorvet i Viborg kan fornyes. Disse forelægges Teknisk Udvalg til drøftelse og orientering.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Teknisk Udvalg,

1. at projektforslaget for fornyelse af Gravene godkendes som grundlag for projektering,
2. at projektforslaget og beplantningsforslag C for fornyelse af Sct. Mathias Port godkendes som grundlag for projektering,
3. at Udvalget drøfter de fremlagte idéskitser for Hjultorvet og tager dem til efterretning, og
4. at udvalget drøfter, om Viborgbænken skal benyttes i fornyelsen af Gravene og Sct. Mathias Port eller, om forvaltningen skal komme med forslag til en bæk, der kan benyttes som alternativ.

Beslutning i Teknisk Udvalg den 30-08-2017

Teknisk Udvalg besluttede,

1. at projektforslaget for fornyelse af Gravene godkendes som grundlag for projektering,
2. at projektforslaget og beplantningsforslag C for fornyelse af Sct. Mathias Port godkendes som grundlag for projektering, idet projektforslaget tilpasses muligheden for at skabe et åbent og fleksibelt gaderum i den vestlige del,
3. at tage de fremlagte idéskitser for Hjultorvet til efterretning, og
4. at Viborgbænken skal benyttes i fornyelsen af Gravene og at forvaltningen kommer med forslag til bæk, der kan benyttes som alternativ i Sct. Mathias Port

Nikolai Norup var fraværende.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet besluttede på mødet den 3. september 2014 ([sag nr. 35](#)) at igangsætte en planlægning for den fremtidige anvendelse og indretning af Sct. Mathias Port, nedre Gravene og Hjultorvet i Viborg. Oversigtskort over de byrum, planlægningen omfatter, ses i bilag 1.

Formålet med planlægningen er at tilvejebringe et grundlag for at forny belægninger og indretning af Sct. Mathias Port og nedre Gravene samt 2-3 idéskitser til, hvordan Hjultorvet kan fornyes. Teknisk Udvalg blev på mødet den 4. januar 2017 ([sag nr. 17](#)) orienteret om status i planlægningen og havde på mødet den 9. august 2017 ([sag nr. 1](#)) en temadrøftelse af projektforslag og idéskitser.

Inddragelse og høring

For at sikre borgere og interessenter indflydelse på planlægningen er der gennemført en række inddragelsesaktiviteter:

- Viborg Handel og andre interessenter i planlægningen, har bidraget til overfor rådgiver at beskrive krav og ønsker til den fremtidige indretning af byrummene.

· Under Snapsting 2016 blev gennemført et kulturprojekt på Sct. Mathias Port for at inddrage borgere i planlægningen og afprøve nye funktioner i byrummet.

· Der er i august – september 2016 afholdt fordebat og en workshop for borgere for at få deres ønsker og ideer til den fremtidige indretning af byrummene.

· Rådgiver har på to borgermøder præsenteret analyser og forslag til indretning af byrummene. De fremmødtes bemærkninger hertil er indgået i færdiggørelsen af forslagene.

Et notat med hovedindtryk af fordebat og borgermøder ses i bilag 2.

Overordnet efterspørger borgerne mere grønt i midtbyen, bedre muligheder for leg, bedre cykelparkering og at fornyelsen af byrum underbygger /respekterer det historiske miljø. Vigtige bemærkninger til de enkelte byrum fremgår under beskrivelsen heraf.

Beskrivelse

Der er nu udarbejdet et projektforslag for nedre Gravene (bilag 3), for Sct. Mathias Port (bilag 4) og ideskitser til fornyelsen af Hjultorvet (bilag 5). I hvert forslag er en side med 'designprincipper' eller 'arkitektoniske guidelines', hvor de vigtigste ønsker og udfordringer i forhold til indretningen af byrummet opsummeres.

Nedre Gravene

Designprincipperne for projektforslaget ses i bilag 3, side 6 – 7, og selve projektforslaget af de følgende sider. Projektforslaget tager afsæt i designet for de renoverede gågader med en bred fodgængerzone i midten, plads til inventar og udeservering nær butiksfacaderne, brostensbelægning fra facade til facade samt Viborg-bænke og -affaldsspande i tombak.

Borgernes ønske om at tilføre byrummet mere grønt imødekommes ved at lave to små 'lommeparker' ved Vendersgades udmunding og syd for Trappetorvet med bænke og robinietræer med et bunddække af løvefod.

Gadens nuværende trafikale status som gågadezone med mulighed for taxa- og varekørsel, og cykling tilladt udenfor almindelig åbningstid, foreslås fastholdt. Der har tidligere været problemer med cykling i gaden i butiksåbningstiden, til tider med høj fart, og der er som forsøg etableret bump på vejen for at afhjælpe dette. Når Gravene får udseende af gågade og fodgængere går midt på gaden, forventes cyklister dog at vise samme hensynsfulde opførsel her som på de øvrige gågader, så der ikke bliver behov for bump.

Sct. Mathias Port

Designprincipperne for projektforslaget ses i bilag 4, side 10, og selve projektforslaget fremgår af de følgende sider.

Et hovedformål med fornyelsen af Sct. Mathias Port er at skabe gode rammer for ophold, byliv og udeservering, og nedtone oplevelsen af trafik. Muligheden for helt at lukke for trafik, særligt for varelevering, har været et væsentligt ønske i borgerinddragelsen, men forvaltningen har ikke kunnet anvise en tilfredsstillende alternativ løsning. Projektforslaget tager derfor afsæt i, at der fortsat skal være mulighed for varelevering med små og store lastbiler (kl. 23 – 11) samt for tilkørsel og korttidsparkering til bl.a. hotel og loge. I eftermiddags- og aften timerne, hvor det meste byliv udspiller sig, forventes trafikken dog at være meget begrænset.

Sct. Mathias Port præges af en kraftig vestenvind, der er en udfordring i forhold til at skabe et godt opholdsmiljø. På baggrund af test i vindmodel, anbefales det at plante træer i den vestlige del af Sct. Mathias Port og at designe et byrumselement – en plantekumme med integreret læskærm - der kan dæmpe vinden lokalt ved udeservering. Det kan endvidere overvejes at plante træer i Vesterbrogade på sigt.

I projektforslaget foreslås Sct. Mathias Port overordnet disponeret i 2 dele:

I den østlige ende foreslås det at lægge brosten fra facade til facade, så Sct. Mathias Port fremtræder som en plads fremfor en bred vej og visuelt binder gågaderne sammen. Den trafikale struktur markeres diskret i belægningen. I krydspunktet mellem Sct Mathias Gade, nedre Gravene og Dumpen etableres et nyt mødested - et stort træ med rundebænk der symboliserer den gamle vejviser, der engang stod her. Det nordøstlige del af pladsen er med sin gode solorientering velegnet til udeservering. Dette område inddeles i mindre rum af et nyt byrumsmøbel i serie med Viborg-bænken - et kombineret læhegn og plantekumme, som skaber et godt mikroklima.

I Sct. Mathias Ports vestlige ende ved Viborg Private Realskole foreslås det at etablere en plads til mere uformelle aktiviteter, ophold og installationer. Pladsen anlægges med en lys prisbillig belægning kaldet OB, der i udtryk minder om grus, men er fast som asfalt. OB har let drift, god holdbarhed og giver en besparelse på ca. 500.000 kr. i forhold til anlæg

af samme areal i brosten. På pladsen etableres en beplantning, der skærmer Sct. Mathias Port for vestenvinden og trafikken på Vesterbrogade.

Projektforslaget indeholder 3 beplantningsforslag (side 16 – 19):

A. Opstammede solitærtræer, plantet i grid, der understøtter oplevelsen af Sct. Mathias Port som en klassisk plads. 2 viborgbænke giver siddemuligheder. Der var meget stor opbakning til denne løsning på borgermødet den 24. oktober 2017.

B. Som A, men beplantningen er reduceret, så der kan indpasses et kunstværk, der markerer den tidligere byport Sct. Mathias Port. Forslaget om at etablere en kunstnerisk byport her er indgået i fordebat og på borgermøder jf. bilag 2. Udvalget er endvidere blevet orienteret herom på mødet den 1. marts 2017 ([sag nr. 21](#))

C. Beplantningsgrupper af opstammede solitærtræer og lavere flerstammede træer, der giver en mere åben og uformel plads. Under træerne giver træplinte mulighed for ophold. Forslaget skal ses som alternativ til beplantningsforslag A, som nogle frygter bliver for tæt, men fastholde princippet om en vinddæmpende beplantning, da vinddæmpning er væsentligt for at forbedre opholdsmiljøet på torvet.

Anlægsoverslaget side 24 er baseret på forslag C, som Forvaltningen anbefaler danner grundlag for projekteringen.

Hjultorvet

Der er udarbejdet 2 idéskitser for Hjultorvet. Designprincipperne for idéskitserne ses i bilag 5, side 9 og idéskitserne (løsningsforslag A og B) ses på side 14 – 16. Løsningsforslagene tager afsæt i, at Hjultorvet er et af Viborgs helt centrale torve og også fremover skal give mulighed for uformelt ophold, udeservering og store og små arrangementer.

Historiske fotos (side 9) viser torvets tidligere udformning som en jævnt skrånende flade. På borgermøder har mange foreslået at finde en enkel løsning i stil hermed, som understøtter aktivitet og ophold på torvet, uden at tage fokus fra den smukke historiske ramme omkring.

Torvet falder kraftigt mod syd, og 'afviklingen' af dette terrænfald er væsentligt for, hvordan torvet kan bruges. Udeservering fungerer bedst på plane områder, men trin kan begrænse fleksibiliteten ved arrangementer, f.eks. marked, opstilling af mobilscene mm. I bilag 5, side 10 – 13 er lavet en undersøgelse af fordele og ulemper ved forskellige indretninger. Det bemærkes endvidere at torvet ligger på en tidligere kirkegård, og at gravning og ændring af terrænforhold forventes at medføre betydelige arkæologiske undersøgelser.

Med afsæt i undersøgelsen er udarbejdet to løsningsforslag, begge med belægning i brosten. Forslag A er en jævnt skrånende flade i gamle brosten med to diagonale ganglinjer. I torvets sydøstlige hjørne etableres et bed med træer og stauder, og siddemuligheder på kanten. I sommersæsonen monteres plane træplateauer til udeservering. I forslag B etableres et plant forareal til det tidligere museum, der giver mulighed for udeservering, mens den resterende del af torvet skråner jævnt. I torvets sydlige ende sættes enkelte fritstående træer med 'rundebænk' og stauder, og et interaktivt springvand, der indbyder til leg. Visualiseringer af forslag A og B ses i bilag 6.

Et anlægsoverslag over omkostningerne ved realiseringen af idéskitserne ses i bilag 7. På det foreliggende grundlag anslås løsningsforslag A at beløbe sig til 7.810.000 kr. inkl. flytbare træplateauer til udeservering og løsningsforslag B til 7.930.000 kr. inkl. vandkunst. Begge overslag omfatter en ramme til arkæologiske undersøgelser i forbindelse med plantehuller, vandkunst mm. samt fornyelse af den tilstødende St. Hjultorvs-gyde med belægninger som gågaden.

Viborgbænken

Som del af gågadefornyelsen (2011-2013) blev der udviklet en selvstændig inventarserie til gågaderne i Viborg i tombak med hulmotiv af Viborgløven. Teknisk Udvalg godkendte [inventarserien](#) på mødet den 2. november 2011 ([sag nr. 180](#)).

Det har med tiden vist sig, at nogle borgere finder bænken for kold at sidde på. Tombak er endvidere et kostbart materiale, hvilket gør bænken dyre, og det får over tid grønne 'skjolder', som skæmmer bænkenes udseende. Det kan derfor overvejes, om der skal findes en ny bænk, der kan benyttes som supplement eller alternativ til tombakbænken.

I vinderforslaget for fornyelsen af gågaderne i Viborg indgik forslag om at benytte en tidligere 'Viborgbænk' - en klassisk hvidmalet parkbænk i lister, der bl.a. har stået under lindetræerne på Domkirkepladsen i Viborg. Et uddrag af vinderforslaget ses i bilag 8. Skal der findes en alternativ bænk, foreslår forvaltningen en bænk i stil med denne: En listebænk i hårdt træ, som æstetisk passer sammen med Viborginventarserien – så vidt muligt fra en designserie, der også omfatter rundebænk og siddeplint, som indgår i nærværende projektforslag/ idéskitser.

Hvis Udvalget ønsker at kunne benytte listebænke som alternativ/supplement til tombak-bænken, kan det overvejes om den kombinerede læskærm/ plantekasse, der skal udvikles til Sct. Mathias Port, også skal udføres med lister i hårdt træ. En del restauratører, der har tilladelse til udeservering på offentlige arealer i Viborg, investerer i læskærme og plantekasser efter eget valg. Kan der over tid indføres en fælles designløsning her for, vil det give nogle byrum et mere sammenhængende udtryk og dermed et visuelt løft.

Leg

Flere borgere har under borgerinddragelsen nævnt ønske om, at der generelt skabes bedre muligheder for leg i Viborg midtby. Teknisk Udvalg har igangsat en udviklingsplan for leg i Viborg Kommune. Sagen er senest behandlet på udvalgsrådet den 4. marts 2015 ([sag nr. 16](#)). Planforslaget forventes forelagt for udvalget ultimo 2017. Planforslaget forventes blandt andet at indeholde overordnede overvejelser om, hvordan mulighederne for at lege i Viborg midtby kan forbedres.

Alternativer

Der er i budgettet afsat midler til at lave gågadebelægning i nedre Gravene. Projektforslaget for nedre Gravene er derfor baseret på designlinjen fra fornyelsen af de øvrige gågader i Viborg midtby, og der er ikke udarbejdet alternativer hertil.

Projektforslaget for Sct. Mathias Port omfatter 3 beplantningsforslag for torvets vestlige ende. Forvaltningen foreslår at projektering tager afsæt i beplantningsforslag C (bilag 4, side 18).

Idéskitserne for Hjultorvet rummer 2 løsningsforslag samt en undersøgelse af principielle disponeringsmuligheder for torvet (bilag 5, side 10 – 13).

Tidsperspektiv

Fornyelsen af Sct. Mathias Port og nedre Gravene planlægges gennemført i 2018 – 2019, hvor der er afsat midler i Byrådets budget. Sagen forventes forelagt for Teknisk Udvalg i efteråret 2017 med henblik på frigivelse af midler til projektering.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Byrådet har i budget 2017 – 2020 afsat samlet 10,625 mio. kr. i år 2018 – 2019 til fornyelse af belægninger og indretning af nedre Gravene og Sct. Mathias Port. Beløbet er ved den foreløbige tekniske korrektion af anlægsbudget for 2018 – 2021, der blev behandlet i Teknisk Udvalg den 24. april 2017 ([sag nr. 13](#)), korrigeret til 10,857 mio. kr.

Omkostningerne ved fornyelse af nedre Gravene og Sct. Mathias Port (beplantningsforslag C) vurderes samlet at beløbe sig til ca. 10,845 mio. kr. Overslag og forudsætninger fremgår af bilag 3, side 16 og bilag 4, side 24. Overslagene omfatter midler til arkæologiske overvågninger, men ikke detailundersøgelser eller egentlig udgravning. Belysning og cykelparkering finansieres udenfor ovenstående budget.

Fornyelsen forventes at medføre øget drift til vedligehold af nye beplantninger og for Sct. Mathias Port til at omlægge brosten, der køres løse af drejende varebiler. For at øge belægningens styrke og minimere vedligeholdelsen indgår det i projektforslaget at belægninger på kørearealer sættes i beton på betonplade.

Byrådet har ikke afsat midler til en fornyelse af Hjultorvet i budgettet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet

Bilag

Oversigtskort

Hovedindtryk af fordebat og borgermøder

Projektforslag for Nedre Gravene i Viborg maj 2017

Projektforslag for Sct Mathias Port i Viborg maj 2017

Idéskitser for Hjultorvet i Viborg maj 2017

Hjultorvet - visualiseringer af løsningsforslag A og B

Anlægsoverslag for fornyelse af Hjultorvet i Viborg

Uddrag af vinderprojekt for gågadefornyelsen i Viborg Midtby - bæk

Punkt 10: Stillingtagen til skitseprojekt for ny rundkørsel ved Agerlandsvej - Gl. Skivevej i Viborg

17/39295

Resume

Forvaltningen har udarbejdet et forslag til skitseprojekt for anlæggelse af ny rundkørsel i krydset Agerlandsvej, Gl. Skivevej og Salvievej i Viborg. Baggrunden er, at der sker relativt mange ulykker i krydset. Der er meddelt anlægsbevilling og projektet ønskes igangsat i 2017.

Teknisk Udvalg skal nu tage stilling til det udarbejdede forslag til skitseprojekt forud for den videre detailprojektering, udbud og iværksættelse af anlægsarbejderne. Der lægges endvidere op til at forvaltningen bemyndiges til at godkende lavestbydende entreprenør, såfremt tilbuddet ligger indenfor den bevillingsmæssige ramme.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at Teknisk Udvalg godkender skitseprojektet, der er vist på bilag 1, og
2. at forvaltningen bemyndiges til at indgå kontrakt med lavest bydende, såfremt tilbud ligger indenfor den anlægsbevilling, der tidligere er meddelt til formålet.

Beslutning i Teknisk Udvalg den 30-08-2017

Indstillingen blev godkendt.

Nikolai Norup var fraværende

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet besluttede på møde den 21. juni 2017 ([sag nr. 32](#)) at give en samlet anlægsbevilling på 4,38 mio. kroner til at arbejder afledt af trafikikkerhedsplanen.

På Teknisk Udvalgs møde den 21. juni 2017 ([sag nr. 3](#)) blev det besluttet, at igangsætte et trafikikkerhedsprojektet ved Agerlandsvej / Gl. Skivevej i Viborg i form af en ny Rundkørsel, og at projektet igangsættes i 2017.

Inddragelse og høring

Det færdige projekt skal fremsendes til godkendelse hos Midt- og Vestjyllands politi

Beskrivelse

Den skitserede rundkørsel er projekteret således, at den kan anlægges på kommunalt areal. Dermed er det ikke nødvendigt at erhverve arealer fra tilstødende ejendomme.

Gående og cyklister til og fra Gl. Skivevej og Salvievej føres i eget tracé via en fælles sti udenom rundkørselens kørebane. På Agerlandsvej etableres to støtte heleanlæg som gør, at de bløde trafikanter kan passere Agerlandsvej i to tempi. Det foreslåede skitseprojekt fremgår af bilag 1.

Rundkørslen er ikke projekteret med gennemfart for modulvogntog, idet forvaltningen har vurderet, at der ikke bliver behov for denne type trafik på denne strækning.

I midterøen foreslås en beplantning med opstammede træer, hvor de belyses med upliegt belysning. Terrænet i midterøen hæves over kørebanen.

Når detailprojektet og udbudsmaterialet er udarbejdet, vil anlægsarbejdet blive udbudt i offentlig licitation jf. den kommunale udbudspolitik.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Rundkørslen forventes udført i efteråret 2017 med anlægsopstart i november. Såfremt der kommer frostvejr i december, kan det vise sig, at asfaltslidlag først kan etableres i 2018.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Etablering af rundkørsel forventes udført indenfor den økonomisk rammen på 2.925.000 kr., som der er meddelt anlægsbevilling til.

Juridiske og planmæssige forhold

Rundkørselens ben mod Salvievej er søgt forberedt for et ændret/optimeret vejudformning af Salvievej.

Det forventes ikke nødvendigt at ekspropriere for rundkørslen.

Bilag

Skitseprojekt for ny rundkørsel ved Agerlandsvej, Salvievej og Gl. Skivevej i Viborg

Punkt 11: Statslig cykelpulje 2017

17/39242

Resume

Staten har afsat en ny pulje til fremme af cyklisme. Det skal besluttes, om Viborg Kommune vil søge tilskud til projekter på kommunens veje og / eller statens veje, og hvilke projekter der i givet fald skal søges tilskud til. Forventet ansøgningsfrist er 2. oktober 2017.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at Teknisk Udvalg beslutter, om Viborg Kommune skal søge tilskud til projekter på kommunens veje og / eller statens veje, og

2. at Teknisk Udvalg beslutter, hvilke projekter der i givet fald skal søges tilskud til.

Beslutning i Teknisk Udvalg den 30-08-2017

Teknisk Udvalg besluttede,

1. at Viborg Kommune skal søge tilskud til projekter på kommunens og statens veje, og

2. at der søges tilskud til projekterne rute 16 (Blichers Allé – Ørum), rute 16 (Mønsted – Daugbjerg), rute 26 syd (Viborg-Rødkærbro) på statsveje samt Bjerringbro – Ulstrup (incl. strækning på Sortehøjvej), Foulum-Formyre, Bjerrevej (Nørrehedevej-Bjerringbrovej), Søndermarksvej, Viborg (Fællessti), Aarestrupvej – krydsning med banesti, Karup, Alhedestien (opgradering), Skolesti på Burrehøjvej mellem Foulum og Ørum på øvrige veje.

Nikolai Norup var fraværende.

Sagsfremstilling

Historik

Viborg Kommune har tidligere fået ca. 21,7 mio. kr. i tilskud fra statens cykelpuljer i 2009, 2012, 2013, 2014 og 2015. Der er således anlagt ca. 50 km cykelstier som en del af Den Midtjyske Cykelstjerne.

Inddragelse og høring

I forbindelse med fordebatten på Trafikplan for Viborg Kommune har borgerne i efteråret 2016 haft mulighed for at komme med forslag til nye stier. Disse fremgår af forslag til trafikplan, som kan findes på viborg.dk/trafikplan2017. Her findes også ønsker til cykelstier, som tidligere er fremsendt.

Beskrivelse

Regeringen har i samarbejde med forligskredsen bag aftalen om ”Bedre og billigere kollektiv trafik” afsat 100 mio. kr. til en ny cykelpulje, der skal fremme cyklismen i landets kommuner.

Vejdirektoratet har d. 30. juni 2017 sendt udkast til bekendtgørelse om puljen i høring med høringsfrist d. 11. august 2017. Udkast til bekendtgørelsen kan ses på Høringsportalen (Hoeringsportalen.dk, Civilstyrelsen).

Det fremgår af udkastet, at puljen kan yde tilskud til cykelprojekter, som har til formål at forbedre forholdene for cyklisme, og at ansøgningerne skal ligge inden for følgende temaer:

- Cykelbyer
- Cykling til skole og fritid
- Supercykelstier og cykelpendling
- Rekreativ cykling og cykelturisme

Vejdirektoratet forventer, at der bliver åbnet for ansøgninger i starten af september med ansøgningsfrist d. 2. oktober 2017. Vejdirektoratet tager forbehold for de bevilgende myndigheders godkendelse. ?

??

Der er mange forslag til nye cykelstier jf. Forslag til Trafikplan for Viborg Kommune.

Af forslaget fremgår, at ”cykelforbindelserne mellem kommunens byer skal styrkes og der skal skabes sammenhængende stisystemer internt i de større byer. Her vil der være et særligt fokus på de steder, hvor et tiltag lukker huller i stirutenettet og dermed opnås høj værdi af investeringen. ”

Projektforslagene er følgende:

Forbindelser mellem kommunens byer (statsveje):

- Rute 16 (Blichers Allé – Ørum)
- Rute 13 ved Løvel
- Rute 26 syd (Viborg – Rødkærsbro)
- Rute 26 nord (Fiskbæk – Virksundvej)
- Rute 16 (Viborg – Ravnstrup)
- Rute 16 (Mønsted – Daugbjerg)
- Rute 12 stiunderføring ved Frederiks (stats- og kommuneprojekt)

Forbindelser mellem kommunens byer (kommuneveje):

- Bjerringbro – Ulstrup (incl. strækning på Sortehøjvej)
- Foulum – Formyre
- Bjerrevej (Nørrehedevej – Bjerringbrovej)
- Stibro Borrevej ved Gullev Byvej (Projektet er på investeringsoversigten for 2020-2021)
- Fly – Skive
- Nørreårutten gennem Ørum
- Opgradering af sti mellem Alhedestien og De fem Hald'er
- Rødding – Løvel

Forbindelser i de større byer:

- Brogade (stationen/centrum-gymnasiet), Bjerringbro
- Nørregade (stationen – Grundfos), Bjerringbro
- Ll. Sct. Mikkel's Gade, Viborg
- Markedsgade (centrum – Vestre Ringvej), Bjerringbro
- Boyesgade, Viborg
- St. Sct. Mikkel's Gade, Viborg
- Søndermarksvej, Viborg (fællessti)
- Kirkebækvej (Viborg – Himmerlandsstien)
- Jegstrupvej Vest, Viborg
- Tastumvej (Tulipanvej – Anemonevej), Stoholm
- Aarestrupvej – krydsning med banesti, Karup
- Rødding syd
- Bjerrevej i Rødkærsbro

Teknisk Udvalg har tidligere prioriteret følgende projekt:

- Alhedestien (opgradering) – hvor Teknisk Udvalg den 2. september 2015 ([sag nr. 10](#)) bl.a. besluttede, at der udarbejdes et samlet skitseprojekt incl. anlægsoverslag for opgradering af Alhedestien

Der blev til den forrige statslige cykelpulje fra 2015 søgt tilskud til projekter, som beskrevet på møde i Teknisk Udvalg den 25. november 2015 ([sag nr. 12](#)). Der blev opnået tilskud til cykelstiprojektet mellem Sparkær og Mønsted. Derudover har Teknisk Udvalg på møde 15. juni 2016 ([sag nr. 7](#)) besluttet at udføre projekterne langs Hessellundvej og Bruunshåbvej, og Alhedestien i banegårdsområdet anlægges som en del af projektet for vejen i banegraven.

Der resterer således følgende projekter fra tidligere ansøgning til cykelpuljen, som ikke er prioriteret til udførelse:

- Skolesti på Burrehøjvej mellem Foulum og Ørum
  - Pendlersti på strækning af Bjerrevej mellem Rødkærsbro og Bjerringbro
- Pendlerstien på Bjerrevej er med som projektforslag i forslag til trafikplan for Viborg Kommune.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Forventet ansøgningsfrist er 2. oktober 2017.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Af udkast til bekendtgørelsen fremgår, at tilskud normalt udgør 40% af omkostningerne. For projekter på statsveje kan 60 % af omkostningerne som udgangspunkt dækkes af midler fra puljen, mens 40 % som udgangspunkt dækkes af medfinansiering fra kommunalbestyrelsen (jf. udkast til bekendtgørelse).

Forvaltningen har til Vejdirektoratet fremsendt høringssvar til udkast til bekendtgørelsen. Det bemærkes bl.a., at det ikke findes rimeligt, at kommunerne generelt skal medfinansiere projekter på statsvejene, hvor Staten er vejmyndighed. Der er også et stort behov for anlæg af cykelstier langs de kommunale veje, hvor kommunalbestyrelserne er vejmyndighed. Derfor bør man som udgangspunkt fastholde den tidligere ordning, hvor Staten finansierer de projekter, der forløber langs statsvejene.

Ifølge anlægsbudget og tilhørende overslagsår er det anslået, at der i 2017, 2018 og 2019 samlet set kan disponeres et kommunalt puljebeløb på godt 4,6 mio. kr. fordelt med 524.000 kr. i 2017, 200.000 kr. i 2018 og 3.940.000 kr. i 2019 med forbehold for Byrådets endelige godkendelse af anlægsbudgettet i oktober 2017.

Det kan derudover oplyses, at der er et uforbrugt rådighedsbeløb i ”Cykelstipuljen 2009”, der udgjorde 1. etape af Den Midtjyske Cykelstjerne, idet dette projekt blev en del billigere end forudsat. Således er der i alt et uforbrugt rådighedsbeløb på godt 4,7 mio. kr. som der evt. også kan indgå, forudsat Byrådet kan godkende forslaget.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet

Punkt 12: Vejnavne i Banebyen Viborg

16/35124

Resume

I forbindelse med byggemodning i den nye Viborg Baneby anlægges der nye veje, stier og broer, som skal navngives.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Teknisk Udvalg,

1. at Teknisk Udvalg tager stilling til, hvilke af de foreslåede navne, der skal bruges til de tre veje, de to stier, de to broer, pladsen og parken.

Beslutning i Teknisk Udvalg den 30-08-2017

Teknisk Udvalg besluttede,

1. at de tre veje navngives Banevejen, Hærvejen og Vilhelm Ehlerts Allé
2. at de to stier navngives Banebystien og Hærvejsstien
3. at bro over jernbane navngives Hærvejsbroen
4. at bro til bibliotek ikke navngives
5. at pladsen ikke navngives, og
6. at parken navngives Banebyparken

Nikolai Norup var fraværende.

Sagsfremstilling

Historik

19. juni 2013 vedtog Byrådet en helhedsplan for Viborg Baneby. I den er det vedtaget, at der skal ændres på vejene og oprettes nye veje i området.

Inddragelse og høring

23. maj 2017 afholdt Banebyrådet møde, hvor vejnavne blev drøftet, og der fremkom forslag til navne.

Beskrivelse

Der skal oprettes vej-, bro-, sti- plads- og parknavne i Banebyen. Der er fremkommet følgende forslag:

1. "Banevejen":
  - a. Banevejen eller
  - b. Holsøvej (Holsø var arkitekt ved statsbanerne – tegnede stationsbygningen, remisen og kommandoposten)
2. "Banebro over Banegårds Alle":
  - a. Biblioteksbroen eller
  - b. Gymnasiebroen
3. "Hærvejen":
  - a. Fortsat Hærvejen, Hærvejsbro og Hærvejsplads, samt Hærvejsstien på den strækning, hvor der ikke kører biler.
4. "Ny Absalonsvej":
  - a. Vilhelm Ehlerts Allé (Vilhem Ehlert var stadsingeniør i Viborg – stod bag Viborgs første byplan i 1947, hvor bl.a. industriområdet (i banebyen) blev udlagt eller
  - b. Valdemarsvej – Enekonge 1157-1182 (slaget på Grathe Hede i 1157 mellem kong Svend og Kong Valdemar, som er 25 km fra Viborg)

5. "Den Grønne Sti og det tilhørende grønne friareal":

a. Banebystien og Banebyparken

Banebyrådet fremkom med følgende bemærkninger:

- Banevejen foretrækkes. Det signalerer mere det den er – en omfartsvej.
- Holsø er ikke fra Viborg – navnet forekommer fremmed.
- Kan Hærvejen forveksles med andre steder, ift. Hærvejen op gennem Jylland?

I forhold til Banebyrådets sidstnævnte bemærkning om hærvejen, vurderer forvaltningen ikke, at der teknisk og juridisk er hindringer.

Alternativer

Intet

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Kortbilag- Forslag til vejnavne i banebyen

Punkt 13: Ansøgning om opførelse af et nyt enfamiliehus på Nørresøvej 15, 8800 Viborg

16/31681

Resume

Forvaltningen har modtaget en ansøgning om opførelse af et nyt enfamiliehus på Nørresøvej 15, 8800 Viborg. Oversigtskort fremgår af bilag 1. Det ansøgte enfamiliehus er i 2 etager, med en højde på ca. 6,7 m over fastlagt niveauplan. Ny bebyggelse i området må have en maksimal højde på 1,4 x afstanden til skel, og ikke større end én etage med udnyttet tagetage.

Det ansøgte byggeri i 2 etager afviger dermed fra kommuneplanens rammebestemmelse om etageantal, og en mindre del af et trappeværn kan ikke opfylde bestemmelserne i Bygningsreglementet 2015 for den maksimale højde.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at Teknisk Udvalg meddeler tilladelse til det ansøgte projekt på Nørresøvej 15, 8800 Viborg

Beslutning i Teknisk Udvalg den 30-08-2017

Indstillingen blev godkendt

Flemming Lund og Nikolai Nørup var fraværende.

Sagsfremstilling

Historik

Ingen

Inddragelse og høring

Ansøgningen har været i partshøring, og der er modtaget 3 bemærkninger imod det ansøgte.

1. Ejer af Nørresøvej 13, 8800 Viborg,
2. Ejer af Nørresøvej 17, 8800 Viborg,
3. Ejer af Nørresøvej 28, 8800 Viborg,

Bemærkningerne hæfter sig særlig ved

- Niveauplanet ligger højt i kote 17,00 DVR90. Byggeriet medvirker til en fortætning i området og ved at sænke niveauplanet vil noget af den eksisterende åbenhed og udsyn fra vejen bevares,
- Byggeriet skal holdes inden for bestemmelserne i Bygningsreglementet 2015, for at minimere nabogener,
- Etageantallet på 2 etager medvirker til en fortætning af området. Områdets generelle udtryksform er, at garager er selvstændige bygninger i niveau med vejen, selve huset er herefter sænket yderligere nogle meter i forhold til vejniveauet,
- Der er i området betydelige problemer med grundvandsforløbet, og naboejendommene ønsker ikke dette forværres på matriklerne som følge af byggearbejdet på Nørresøvej 15, 8800 Viborg,
- Byggeriet virker både stort, bombastisk og vil ikke harmonere med det øvrige byggeri i området,

Bemærkningerne fremgår i deres helhed af bilag 2 og 3

Ansøger har haft mulighed for at se de indkomne indsigelser fra partshøringen, og komme med sine bemærkninger til indsigelserne. Ansøgers bemærkninger hæfter sig særligt ved

- Byggeriet udnytter ikke den fulde mulige bygningshøjde ved det fastlagte niveauplan i kote 17,00 DVR90,
- Værnet på den udvendige trappe som overskrider det skrå højdegrænseplan med en mindre del kan ændres såfremt det er nødvendigt,
- Det er muligt at opføre et enfamiliehus i 1½ etage med en maks. bygningshøjde på 8,5 m målt fra niveauplan. Byggeri med denne løsning vil være højere end det ansøgte,
- Evt. viden fra nabobebyggelse om grundvandsproblematik vil være yderst relevant i byggefasen,

Ansøgers bemærkninger fremgår i sin helhed af bilag 4

Beskrivelse

Ansøger ønsker at opføre et nyt enfamiliehus med integreret garage på Nørresøvej 15, 8800 Viborg, som erstatning for det eksisterende byggeri, der nedrives. Enfamiliehuset udføres i 2 etager, op til en højde på hhv. ca. 6,7 m over niveauplan, og ca. 7,8 m over terræn, mod Nørresø.

Enfamiliehuset har stueplan i kote 19,51 DVR90, med kælderen i kote 15,91 DVR90, samt en garage i kote 20,95 DVR90. Der er ved behandlingen af byggesagen fastlagt et niveauplan for Nørresøvej 15, 8800 Viborg i kote 17,00 DVR90. Niveauplanet er beliggende 3 m under fortov målt midt for grunden, og alle højder på enfamiliehuset skal måles fra niveauplanet.

Grunden falder ca. 5,20 m ned mod Nørresø inden for byggefeltet på grunden. Enfamiliehuset er placeret nede i terrænet med kælderplanet frilagt ved bygningens sider. Terrænet på siderne af kælderen gør, at byggeriet bliver i 2 etager. Det eksisterende terræn i naboskellene mod nord og syd bibeholdes.

Ansøgningsmaterialet fremgår af bilag 5.

Områdets karakter

Ejendommen er beliggende i et ældre etableret boligområde ned mod Nørresø på stærkt skrånende terræn. Området er bestående af enfamiliehuse, overvejende i 1 etage med udnyttet tagetage, op til 8,5 m i højden på grunde med varierende størrelse. Der findes dog flere eksempler på huse i 2-3 etager, som er indbygget i det skrånende terræn.

Forvaltningens vurdering

Det er forvaltningens vurdering at det ansøgte enfamiliehus i 2 etager ikke vil medvirke til yderligere skygge- eller indbliksgener for de omkringliggende ejendomme, idet enfamiliehuset har en begrænset højde på hhv. ca. 6,7 m over niveauplan, og ca. 7,8 m over terræn mod Nørresø. Det er muligt inden for kommuneplan, at opføre et enfamiliehus i én etage med udnyttet tagetage, med en bygningshøjde på op til 8,5 m. Enfamiliehuset vil kunne være ca. 1,8 m højere end det ansøgte, målt fra niveauplan.

Enfamiliehuset er fritlagt i siderne langs nederste etage, og dermed medregnes kælderen som en etage. Hvis terrænniveauet i nord- og sydskellet føres ind til huset, vil kælderen ikke blive medregnet som en etage, og dermed i overensstemmelse med kommuneplanens bestemmelser. Dette vil imidlertid gøre, at nederste etage ikke vil kunne anvendes til bolig i fuldt omfang.

Terrænet i naboskellene reguleres ikke, og derved syner byggeriet ikke i 2 etager set fra nord og syd. Facadetegning med terræn i naboskel fremgår af bilag 6.

Afvigelsen af etageantallet fremkommer ikke på grund af højden på byggeriet, men af terrænforholdene inde på grunden, under naboernes eksisterende terræn, og derfor medvirker byggeriet efter forvaltningens vurdering ikke til en fortætning af området.

Overskridelsen af den maksimale højde i Bygningsreglementet 2015 omfatter kun en mindre del af et trappeværn på 30 cm, og dermed kan selve enfamiliehuset overholde højde- og afstandskravene i Bygningsreglementet 2015.

Overskridelsen på 30 cm er en mindre afvigelse, og sammenholdt med den væsentlige afstand til nabobebyggelse, samt at det kun er en del af værnet og ikke opholdsarealet som afviger, vil højdeoverskridelsen ikke give anledning til væsentlige skygge- eller indbliksgener for de omkringliggende ejendomme.

Alternativer

Ingen

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Ejendommen er ikke omfattet af en lokalplan, og det er derfor Bygningsreglementets bestemmelser, som regulerer opførelsen af ny bebyggelse i området under hensyntagen til kommuneplanrammen for området.

I henhold til planlovens §12 skal kommunen i en behandling af byggesagen virke for kommuneplanens gennemførelse.

Kommuneplanen

Ejendommen er omfattet af en ramme i kommuneplanrammen VIBØ.B1.03, der fastlægger anvendelsen til åben-lav boligbebyggelse, med en bygningshøjde på op til 8,5 m i højden, i maks. 1½ etage, og en bebyggelsesprocent på 30%.

Bygningsreglementet 2015

I henhold til Bygningsreglementet 2015, kapitel 2.2.3.2, stk. 1, nr. 1 må højden på byggeri ikke overstige 1,4 x afstanden til skel.

Bygningens udvendige trappe er ikke inden for byggeretten i Bygningsreglementet, og der skal derfor foretages en helhedsvurdering af byggearbejdet, hvor bl.a. følgende skal indgå i bedømmelsen:

- Bebyggelsens samlede omfang,
- Bebyggelsen sædvanlighed for området, eller det der tilstræbes i området,
- At der sikres tilfredsstillende lysforhold og sikres mod væsentlige indbliksgener,
- Tilfredsstillende friarealer,
- Tilfredsstillende parkeringsarealer, og adgangsveje.

Bilag

Oversigtskort over ejendommen Nørresøvej 15, 8800 Viborg

Indsigelse fra Nørresøvej 13 og 17, 8800 Viborg

Indsigelse fra Nørresøvej 28, 8800 Viborg

Ansøgers kommentar til indsigelser

Ansøgningsmateriale

Facadetegning med terræn i naboskel

Punkt 14: Dispensation fra lokalplan nr. 88B til at ændre jordvold og sætte reklameflag, Lundvej 58 og 60, Viborg

16/53009

Resume

Der er søgt om at udjævne en jordvold ud for Lundvej 58 og 60 samt stille reklameflag på arealet. Begge dele kræver en dispensation fra lokalplan nr. 88B. Jordvolden er allerede udjævnet, og reklameflagene er sat op, og der er derfor tale om en lovliggørelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at udvalget beslutter at dispensere fra lokalplan nr. 88B til at udjævne jordvolden i lokalplanens delområde II på vilkår om, at der ikke må etableres nogen form for udstilling, og

2. at der meddeles påbud om at fjerne reklameflagene på jordvolden med hjemmel i planlovens § 63.

Beslutning i Teknisk Udvalg den 30-08-2017

Indstillingen blev godkendt.

Flemming Lund og Nikolai Norup var fraværende

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Virksomheder og grundejere i lokalplanområdet er orienteret om ansøgningen. Der er ikke kommet indsigelser mod det ansøgte.

Beskrivelse

Forvaltningen er blevet gjort opmærksom på, at jordvolden i delområde II for lokalplan 88B dvs. ud for Lundvej 58 og 60 er blevet ændret. Den ændrede jordvold benyttes til at udstille biler, og der er opsat reklameflag på jordvolden.

Oversigtskort og kort over lokalplanområdet kan ses på bilag 1.

Forvaltningen har været i dialog med ejeren af de to ejendomme, som efterfølgende har søgt om at få lovliggjort ændringen af jordvolden. Senere har en af de bagvedliggende virksomheder desuden søgt om dispensation til at beholde reklameflagene. Ansøgningen kan ses i bilag 2.

Ansøger har oplyst, at beplantningen på jordvolden er fjernet, og jorden er udjævnet. Der er ikke kørt jord væk. I dag fremstår jordvolden i delområde II som en svagt skrånende og lav græssået jordvold. Billeder af jordvolden fra 2012 og 2017 kan ses i bilag 3.

På billeder fra 2012 (bilag 3) ses det, at jordvolden i delområde II oprindeligt var en tydelig jordvold med stejle sider og et fladt forareal, og beplantningen bestod af højt græs og mindre planter/ukrudt.

Der er sat reklamer på jordvolden i form af 6-8 beachflag, der reklamerer for en af virksomhederne på Lundvej, jf. billederne sidst i bilag 2. Beachflag er bevægelige stofflag/-skilte, der er sat i jorden med en stang. Der er seks reklameflag, der måler 3,5 m og to reklameflag, der måler 1,8 m. De små flag sættes kun ud i butikkens åbningstid.

Ansøger har over for forvaltningen oplyst, at de oplevede, at der var dårlige oversigtsmuligheder, når man skulle ud på Lundvej fra stikvejen ved Lundvej 58 og 60, før jordvolden blev udjævnet. Ansøgningen er begrundet med, at jordvolden er ændret for at øge trafiksikkerheden. Sammen med ansøgningen er der sendt bemærkninger fra virksomheder bag ved jordvolden i delområde II, der støtter op om oplevelsen af, at der var dårlige oversigtsmuligheder før jordvolden blev udjævnet. En af virksomhedsejerne er desuden blevet påkørt på Lundvej ud for stikvejen ved Lundvej 58 og 60. Bemærkningerne kan ses i bilag 2.

Lovgrundlag

Da jordvolden allerede er ændret, og reklameflagene er sat op, er der tale om et ulovligt forhold. Ifølge planlovens § 63 påhviler det den til enhver tid værende ejer af en ejendom at berigtige et ulovligt forhold, og Kommunen skal foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, medmindre det er af underordnet betydning, jf. planlovens § 51.

Trafikale forhold

Lundvej er etableret med en bred rabat. Den brede rabat gør, at der er tilstrækkelig sigtelinje fremad på Lundvej til, at biler der kommer fra rundkørslen kan nå at stoppe for de biler, der svinger ud fra stikvejen ved nr. 58 og 60. Ved 60 km/t skal sigtelinjen være mindst 75 m, og forvaltningen vurderer, at det er opfyldt. Forvaltningen vurderer, at det oplyste trafikuheld ikke skyldes manglende oversigt, men andre forhold.

Forvaltningens vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at ændring af en jordvold og opstilling af reklameflag i strid med lokalplanen ikke er af underordnet betydning. Det betyder, at ændringen af jordvolden og opstilling af reklameflag skal lovliggøres. Lovliggørelse kan ske ved, at der meddeles dispensation fra lokalplanen eller ved at der meddeles påbud om, at reklameflagene fjernes og jordvolden reetableres.

Virksomhederne bag jordvolden i delområde II har et ønske om at beholde jordvolden med den nuværende udformning, da de finder, at oversigtsmulighederne over Lundvej er blevet forbedret, hvorved trafiksikkerheden er øget.

Lundvej er etableret med en bred rabat. Den brede rabat har til formål, at sikre en tilstrækkelig sigtelinje fremad på Lundvej til, at biler, der kommer fra rundkørslen, kan nå at stoppe for de biler, der svinger ud fra stikvejen ved nr. 58 og 60. Ved 60 km/t skal sigtelinjen være mindst 75 m, og forvaltningen vurderer, at det er opfyldt. Forvaltningen vurderer, at det oplyste trafikuheld ikke skyldes manglende oversigt men andre forhold.

Det er forvaltningens vurdering, at principperne for udformning af vej var overholdt med jordvoldens oprindelige form og beplantning.

De beplantede jordvolde ud mod Lundvej skal ifølge lokalplanen afskærme det bagvedliggende erhvervsområde mod boligområdet mod øst. Jordvolden i delområde II har med den relativt beskedne beplantning heller ikke tidligere fungeret som en effektiv afskærmning af det bagvedliggende erhvervsområde. Udjævning af jordvolden i delområde II har ikke givet et væsentligt større indblik i erhvervsområdet for boligerne, jf. billederne i bilag 3.

Da indblikket i erhvervsområdet for boligerne mod øst ikke er blevet væsentligt større, og da jordvoldens nye udformning har bidraget til en større tilfredshed med oversigtsmulighederne blandt de bagvedliggende virksomheder og deres kunder, vurderer forvaltningen, at der kan meddeles dispensation til udjævning af jordvolden i delområde II. Den udjævnedede og græsbesåede jordvold ligner efter ændringen lokalplanområdets grønne forarealer.

Reklameflagene på den ændrede jordvold har alene til formål at reklamere for en af virksomhederne i området. Ifølge lokalplanens § 7.17 må der ikke opstilles eller monteres billboards, bevægelige skilte og bannere i plast eller stof eller lignende i området. Der må heller ikke stilles skilte eller reklamer så tæt, som der er søgt om, jf. bilag 4 med uddrag af relevante lokalplansbestemmelser.

Forvaltningen finder, at udstilling af biler og opstilling af reklameflag synliggør det bagvedliggende erhvervsområde, hvilket ikke stemmer overens med lokalplanens intention om at afskærme erhvervsområdet. I lokalplanens § 7.22 står der, at "Der må ikke etableres nogen form for udstilling i det i § 8.3 nævnte grønne forareal." Forvaltningen finder, at der ikke skal laves nogen form for udstilling på den ændrede jordvold, ligesom det er tilfældet for lokalplanens grønne områder. Ifølge lokalplanen er der mulighed for at lave udstilling andre steder i lokalplanområdet.

Alternativer

Intet

Tidsperspektiv

Intet

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet

Juridiske og planmæssige forhold

Lokalplan 88B er gældende for området, og den ændrede jordvold ud for Lundvej 58 og 60 ligger i delområde II, jf. bilag 1. Ifølge lokalplanen udlægges et areal langs Lundvej og Ølandsvej til en 1,5 m høj beplantet jordvold. Jordvolden skal afskærme erhvervsarealet mod boligområdet mod øst. Jordvoldene er etableret og vedligeholdes af Viborg Kommune.

Ifølge lokalplanen gives der mulighed for mindre ændringer af jordvoldene i delområde II og III. Fjernelse af eller ændring af de etablerede jordvolde i delområde II og III påhviler grundejeren, og skal aftales med Viborg Kommune i hvert enkelt tilfælde.

Lokalplanen beskriver, hvordan der må skiltes, reklameres og udstilles i lokalplanområdet. Skiltning og reklamering må kun finde sted med Byrådets tilladelse i hvert enkelt tilfælde. Skiltning, reklamering og lignende kan tillades med et skilt pr. ejendom, og der må ikke opstilles billboards, bevægelige skilte eller bannere i plast, stof og eller lignende i området.

Lokalplanens afsnit om jordvolde, skiltning og udstilling kan ses i bilag 4.

Den ændrede jordvold er i strid med lokalplanens bestemmelser omkring ændring eller fjernelse af jordvolde samt bestemmelserne for skiltning og reklamering.

Bilag

Oversigtskort

Ansøgning

Billeder fra 2012 og 2017

Relevante bestemmelser fra lokalplan 88B

Punkt 15: Læhegn langs Asmild Eng, Viborg

16/29500

Resume

Teknisk Udvalg gav på mødet den 10. august 2016 ([sag nr. 15](#)) afslag på en ansøgning om dispensation fra lokalplanen til, at et læhegn langs Asmild Dige måtte skæres ned og holdes som en lav hæk med indplantede spredte træer. Udvalget tilkendegav dog at være indstillet på at imødekomme en ansøgning om, at læhegnet holdes i en højde på mindst 2 meter over terræn.

Der forelægger nu en ny dispensationsansøgning fra grundejerforeningen.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at der meddeles dispensation til, at læhegnet må holdes i en fast højde på 2 meter over terræn, hvor terrænet defineres som jordoverfladen inde midt i hegnet.

Beslutning i Teknisk Udvalg den 30-08-2017

Indstillingen blev godkendt

Flemming Lund og Nikolai Norup var fraværende.

Sagsfremstilling

Historik

Grundejerforeningen Asmild Dige og Eng har tidligere søgt om dispensation fra Lokalplan nr. 218 til, at et læhegn i boligområdet kan ændres til en hæk med 14 indplantede træer. Der havde gennem længere tid har været uenigheder i området om læhegnets udseende – specifikt læhegnets højde. Nogle i området ønsker, at læhegnet fremstår som læhegn. Andre – specielt beboere nord for læhegnet – har ønsket en lavere beplantning, da de ellers føler sig lukket inde bag en høj mur af tjørn og mangler lys.

Lokalplanområdet er vist på kortet i bilag 1. Lokalplanen indeholder følgende bestemmelse om et læhegn, der eksisterede før byggemodningen:

”8.4 Eksisterende læhegn langs stamvejen B-B skal fastholdes. I forbindelse med byggemodningen eftergås og suppleres læhegnet med almindeligt forekommende løvfældende danske, lave træarter. Der kan tillades de nødvendige gennembrydninger til kommende adgangsveje til delområde II. Læhegnet skal vedligeholdes ved beskæring”.

Udvalget har tidligere behandlet sagen på mødet den 10. august 2016 ([sag nr. 15](#)) og traf denne beslutning:

”Teknisk Udvalg meddeler afslag til det ansøgte, idet naboorienteringen viser, at der ikke er enighed om det ansøgte. Udvalget vil dog tilkendegive, at man er indstillet på at imødekomme en ansøgning om at dispensere fra § 8.4 i lokalplan 218, således at læhegnet/hækken skal holdes i en højde på mindst 2 meter over terræn”.

Inddragelse og høring

Intet

Beskrivelse

Lokalplanen indeholder en bestemmelse om, at grundejerforeningen skal varetage drift og vedligeholdelse af områdets fælles arealer, herunder beplantninger.

Der foreligger nu en ny dispensationsansøgning fra ”Grundejerforeningen Asmild Dige og Eng” om, læhegnet langs med Asmild Eng må klippes og holdes i en fast højde på 2 meter over terræn, hvor ”terræn” defineres som oversiden af asfaltbelægningen på fortovet/cykelstien langs med læhegnet. Ansøgningen ses i bilag 3.

Lovgrundlaget

Efter planlovens §19 kan kommunalbestyrelsen dispensere fra bestemmelser i en lokalplan, hvis dispensationen ikke er i strid med principperne i planen. Forvaltningen vurderer, at ændring af et læhegn til en hæk ikke er i konflikt med planens principper.

Nabohøringen

Efter bestemmelsen i planlovens § 20 har forvaltningen foretaget en orientering af ejere og brugere i lokalplanområdet. Det fremgår af de indkomne bemærkninger, at beboerne i området, ligesom ved den forrige naboorientering, er delt i spørgsmålet. Forvaltningen vurderer, at bemærkningerne ikke indeholder noget væsentligt nyt bortset fra, at nogle beboere nu udtrykker, at hegnslovens § 18 stk. 4 er gældende for hegnet, således at højden skal fastsættes til 3,5 meter.

Forvaltningens bemærkninger:

Ansøgningen.

Det fremgår af ansøgningen, at der søges om en højde på 2 meter målt fra oversiden af fortovet/cykelstien langs hegnet. På den nederste del af Asmild Eng (mod sydøst) ligger stien godt ½ meter under bunden af læhegnet. En dispensation til det ansøgte vil derfor medføre, at læhegnet på den nederste del bliver knap 1½ meter høj. Dette vil ikke være i overensstemmelse med udvalgets tidligere beslutning. Forvaltningen indstiller derfor, at højden på læhegnet skal måles i midten af selve beplantningen.

Hegnsloven.

Hegnslovens § 18 stk. 4 handler om levende fælleshegn mellem naboer. Hegnet i denne sag er ikke et fælleshegn mellem naboer, men et hegn langs en vej. Derfor finder denne bestemmelse ikke anvendelse. Hegnet er i stedet for omfattet af hegnslovens § 18 stk. 5 om hegn langs med veje og stier. Her er der ikke bestemmelser om hegnetes højde, men alene bestemmelser om ”ulempe for færdselen eller hindring af udsynet for vejfarende”.

Alternativer

Intet

Tidsperspektiv

Intet

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet

Juridiske og planmæssige forhold

Intet

Bilag

Oversigtskort

Luftfoto

Dispensationsansøgning

Punkt 16: Evaluering af betjeningen af udvalg og byrådet

17/22566

Resume

Der ønskes en drøftelse og evaluering i udvalget om forvaltningens udvalgsbetjening og servicering.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at udvalget drøfter forvaltningens udvalgsbetjening og servicering, herunder fx dagsordener og mødernes forløb, forud for byrådets temamøde om betjeningen den 20. september 2017.

Beslutning i Teknisk Udvalg den 30-08-2017

Sagen blev drøftet.

Flemming Lund og Nikolai Norup var fraværende.

Sagsfremstilling

Historik

Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttede på sit møde den 14. juni 2017 ([sag nr. 20](#)), at evalueringen af byrådsbetjeningen foregår ved en temadrøftelse i fagudvalgene på møderne i august 2017, suppleret med et temamøde for byrådet den 20. september 2017.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Der er planlagt et temamøde for byrådet den 20. september 2017, hvor forvaltningens betjening af byrådet drøftes og evalueres, jf. program i bilag 1.

Forud for denne drøftelse ønskes der, at de enkelte udvalg tager en drøftelse af betjeningen og serviceringen af udvalget. Her kan der særligt være et fokus på afviklingen af udvalgsmøderne, indhold af dagsordener og sagsfremstillinger og hvordan udvalget oplever det generelle serviceniveau fra forvaltningen.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Program for byrådets temamøde den 20. september 2017 vedr. evaluering af byrådsbetjeningen

Punkt 17: Mødeliste for Teknisk Udvalg

16/2528

Resume

I henhold til de af Byrådet vedtagne retningslinjer for de grundlæggende vederlag og andre godtgørelser til medlemmer af Viborg Byråd - herunder reglerne for tabt arbejdsfortjeneste – skal Byrådet og udvalgene godkende aktiviteter, inden disse kan danne grundlag for udbetalinger. En opdateret mødeliste bliver derfor forelagt udvalget på alle møder.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår,

1. at Teknisk Udvalg tager stilling til mødelisten

Beslutning i Teknisk Udvalg den 30-08-2017

Teknisk Udvalg godkendte mødelisten

Flemming Lund og Nikolai Norup var fraværende

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet vedtog på sit møde den 17. december 2014 ([sag nr. 6](#)) et samlet sæt retningslinjer for de grundlæggende vederlag og andre godtgørelser til medlemmer af Viborg Byråd, herunder reglerne for tabt arbejdsfortjeneste.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Mødelisten (bilag 1) fungerer som en kombination af et overblik over medlemmernes mødeaktiviteter og et styringsværktøj i forhold til protokollerede beslutninger omkring konkrete aktiviteter i forhold til tabt arbejdsfortjeneste (litra f).

Hvis Teknisk Udvalg godkender den reviderede mødeliste, godkendes dermed også eventuelle aktiviteter i forhold til udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste efter litra f.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

For konkrete aktiviteter, der hører hjemme under Styrelseslovens §16 stk. 1, litra f (Andre hverv efter anmodning fra Byrådet eller dets udvalg) forudsætter retningslinjerne, at der tilvejebringes en protokolleret beslutning fra enten byråd eller udvalg som betingelse for, at der lovligt kan udbetales erstatning

Bilag

Mødeliste 2017 for Teknisk Udvalg

Punkt 18: Meddelelser og gensidig orientering, herunder orientering ved formanden dels om afholdte møder m.m. siden sidst udvalgsmøde, dels om planlagte møder

17/3911

Beslutning i Teknisk Udvalg den 30-08-2017

Anders Korsbæk Jensen spurgte til,

- mulighed for at fremme sag vedr. udstykning i Bjerregrav og den videre proces i forbindelse med Byrådsbeslutning
- henvendelse vedr. stoppede kloaker i vej ved Skringstrup

Allan Clifford Christensen anmoder forvaltningen om at informere forsyningsselskaber når der dispenseres fra varmforsyningsplanen

Allan Clifford Christensen spurgte til:

- fremdrift vedr. cykelsti Hessellundvej
- ny vej tunnel, Alhedestien
- ødelagte gadelamper på Østergade og Bredgade
- opkørsel fra A13 Viborg. Forvaltningen ser på grøn bølge

Flemming Lund spurgte til områdefornyelse i Fjordklyngen

Martin Sanderhoff spurgte til trafikale forhold omkring Skovvænget og skovbørnehaven

Chef for Trafik og Veje Per Christensen orienterede om:

- åbning af Hans Tausens Allé i samarbejde med Biskop Henrik Stubkjær den 31. oktober i forbindelse med fejring af reformationen
- forespørgsel om gennemførelse af danmarksmesterskabet i rally den 4.11 omkring bl.a. Paradepladsen i Viborg
- afholdelse af indvielse af cykelsti mellem Bruunshåb og Rindsholm den 2. september kl. 9.00

Udvalgsformand Johannes F. Vesterby orienterede om:

- henvendelse fra kolonihaveforeningen

Sagsfremstilling

· Åbning af Hans Tausens Allé

Der planlægges en åbning af Hans Tausens Allé i samarbejde med Biskop Henrik Stubkjær den 31. oktober i forbindelse med fejring af reformationen.